

ANGELSKO PETJE SE SLISI V VIŠAVI,
GLORIA, SLAVA! BOGU SE GLASI.
MIR SE OZNANJA LJUDEM PO ŠIRJAVI,
MILI ZVELIČAR NOCOJ SE RODI.
BODI ČEŠČENO, O DETE PREBLAGO;
SAMO LJUBEZEN DO NAS TE RODI!

RADOST OZNANJAM, NIKAR SE NE BOJTE!
ČUDO NESKONČNO NOCOJ SE GODI.
ROJEN ZVELIČAR JE, MOLIT GA POJTE,
V JASLICAH REVNIH NA SLAMCI LEZI.
BODI ČEŠČENO, O DETE PREBLAGO;
SAMO LJUBEZEN DO NAS TE RODI!

MILA NOVICA PASTIRJE PREVZAME,
K JASLICAM NAGLO VSI SKUPAJ HITE.
NAJDENO DETECE SRCA JIM VNAME,
V DAR MU PODAJO SPOKORNO SRCE.
BODI ČEŠČENO, O DETE PREBLAGO;
SAMO LJUBEZEN DO NAS TE RODI!

Vsem naročnikom
in bralcem želimo
Vesele božične
praznike in srečno
Novo leto 1940!

DUHOVNO ŽIVLJENJE ✓ VIDA ESPIRITUAL

Leto (Año) VIII.
Številka (Núm.) 144
ENERO (JANUAR) 1940

ZVEZDE SVETLO SEVAJO,
RAJ SE VESELI;
ANGELCI PREPEVAJO:
KRISTUS SE RODI;
V BETLEHEM HITITE,
DETE POČASTITE,
LEPO V JASLICAH LEŽI.

O DEVICA IZVOLJENA,
SREČNA SI NOCOJ;
V ROKAH NOSIŠ JEZUSA,
KI JE STVARNIK TVOJ,
SVETA BOŽJA MATI,
SPROSI RAJ NAM ZLATI,
KJER JE LJUBI SINEK TVOJ.

O KRISTJANI, PRIDITE
MOLIT JEZUSA;
SLADKO VESELITE SE
KRALJA NOVEGA:
V JASLICAH KRALJUJE
MILOST PODELJUJE,
SRČNO ZAHVALIMO GA.

DUHOVNO ŽIVLJENJE

je mesečnik.

Uredništvo in uprava:

Pasaje Salala 60.

Urednik: Hladnik Janez.

Telefon 63-6832

Klič od 11—13 ure in po 7 uri zvečer.

Ob sredah in petkih popoldne ni doma.

Letna naročnina za Argentino 2 \$.

CERKVENI VESTNIK

24. dec. Maša na Avellanedi.

BOŽIČ. Polnočnica na Paternalu.

Ob 10 uri na Avellanedi.

Ob 4 uri in pol molitve na Paternalu.

31. dec. Maša na Paternalu za Ivana Kerševan. Molitve na Paternalu ob 4 uri in pol.

1. jan. Maša na Avellanedi ob 10 uri.

7. jan. Maša na Paternalu za Ido Mavec.

14. jan. Maša na Avellanedi.

21. jan. Maša na Paternalu.

28. jan. Maša na Avellanedi.

POPOLDANSKA pobožnost na Paternalu vselej ob 4 uri in pol. Na novo leto ni popoldanske molitve.

Krščenj so bili: Pavlina Ana Troha v kapeli maternidad Rivadavia.

Albin Viljem Zlobec pri Sv. Jožefu.

Svetogorske jubilejne slovesnosti so bile zaključene 15 oktobra. Že na predvečer so se zgrinjale številne množice, med katerimi so bile nekatere furlanske skupine. Mnoge je na večernem potu zalotila besna nevihta. Pobožnost je otvoril grgarski dekan Monsg. Filipič z lepim govorom. Nato je vsa množica pela litanije na kar so sledile ob 9 uri italijanska molitvena ura ob 10 zvečer pa slovenska.

Zaključni slovenski govor je imel kanonik Brumat.

Ob 7 uri je prišla goriška procesija ob 10 uri pa je prišel goriški nadškof, ki je imel sv. mašo. Po njegovi maši je bila zahvalna pesem.

Čast. g. Lojze Novak, dekan črniški je bil imenovan za častnega kanonika goriškega kapitlja. G. kanonik se je rodil v Pirski Bistrici. Gimnazijo je dovršil z odličnim uspehom v Ljubljani. Bogoslovje je študiral v Gorici in je l. 1906. zapel novo sv. mašo. Najprej je bil kaplan v Solkanu, potem je postal glavni prefekt v velikem semenišču. Od tu je šel za župnika v Breginj, od koder je pred 25 leti prišel za župnika-dekana v Črniče, kjer pastiruje še danes. Že pred leti ga je rajni nadškof B. Sedej zaradi njegovega vsestranskega in požrtvovalnega delovanja imenoval za stolnega kanonika goriškega kapitlja. Zaradi nepričakovanih zaprek pa to imenovanje ni bilo realizirano in je g. Novak ostal dekan v Črničah. Novemu g. kanoniku iskreno čestitamo. — Obenem z g. Novakom je bil imenovan za častnega goriškega kanonika g. I. Viola, župnik v Koprivi v Furlaniji. Tudi njemu naše čestitke.

KULTURNA KRONIKA

2. dec. se je vršila proslava Zedinjenja. Skupno je nastopilo večje število jugoslovanskih društev. Tudi Slovenski dom in šola sta sodelovala z lepimi točkami. Vdeležba je bila zelo velika. Zelo pa smo se začudili, ko smo čitali imena nekaterih slovenskih društev pod nekim nasprotnim oglasom. Gotovo so bila zapisana brez njihove vednosti.

3. dec. je bila lepa služba božja v cerkvi Sant. Sacramento.

† K večnemu počitku je bil položen na čakariti Franc Bevdč, doma iz Kojškega v Brdih star komaj 32 let. Zapuščena žalostno ženo in dva otroka. Mlajši sinček je imel pristopiti k prvemu sv. obhajilu 8. dec. Prav isti dan pa je zapustil to solzno dolino njegov oče, ki je tako zelo želel doživeti ta veseli dan svojega ljubljenega otroka. Pokojni je bil zaposlen kot mehanik pri autobusu 70. Ko je imel v garaži na J. B. Alberti delo s tankom za gazolino, se je gorivo vnelo in ga tako ožgalo, da je 6 ur pozneje izdihnil. Pokojni je bil zelo blaga duša in ga je vzljubil vsak, ki ga je poznal. Isto ljubezen mu je pokazalo tudi podjetje pri katerem je delal. Vdova je sestra Andreja Simšiča, župnika pri sv. Križu na Vipavskem in sestrična znanega pokojnega Ivana Bratuža.

† Umrila je tudi Marija Sopčič, rojena Pezdire, doma v Gradcu v Beli Krajini. Zapustila je tri otroke.

PREKMURCEM

Že večkrat je bilo govorenja o tem, toda le pri guču je doslej ostalo. Sedaj gre pa zares. Na Avellanedi se bo ustanovilo društvo. Dan in kraj zborovanja bomo določili na božični dan.

IZ UREDNIŠTVA

Duhovno Življenje stopa s tem že v svoje osmo leto. Z mnogimi začetnimi težavami se je moralo boriti, toda prestano je in krog naročnikov in prijateljev naše revije se širi.

Namenjeno je Duhovno Življenje zlasti naši mizseljencem v Argentini in v Južni Ameriki. Z veseljem pa ga prebirajo tudi

KORISTNI NASLOVI

Poslanstvo kraljevine Jugoslavije za Argentino, Uruguay in Paraguay: Charcas 1705, Bs. Aires, U. T. 44—6270.

Konzulat kraljevine Jugoslavije v Rosario: San Lorenzo 937, Rosario de Santa Fé. U. T. 22—012.

Izseljenski korespondent za Uruguay: David Doktorič, Florida 1394, Montevideo, Uruguay.

Provincialat Slovenskih šolskih sester Rosario de Sta. Fé, calle Córdoba 1646, Telefon: 28—083.

Izseljenski duhovnik Kastelic Jože: Condorco 545. Telef. 63—2435.

Slovenska šola na Paternalu: Paz Soldan 4924, Buenos Aires.

Zavetišče Lipa: Villa Madero F.C.G.B.A.

drugod, zlasti v domovini, od koder dobivamo mnoge laskave pohvale.

V novem letu bomo obračali več pažnje posebno pomembni točki izseljenskega življenja tukaj, to je vzgoji mladine. Marsikatera mlada mati bo z velikim veseljem segla po praktičnem navodilu, kako treba otroke vavati, da bodo hvaležni in delali čast starišem.

Vse rojake pa tudi prosimo, da sodelujejo z revijo na ta način, da nam sporočite novice bodisi od doma bodisi od tukaj ali od drugod.

Naročnina za vso Ameriko znaša 2 pesa, za Italijo 3 pese za Jugoslavijo 40 Din, ki se plačajo po čeku Zadr. Gosp. Banki.

Če kdo želi kako številko D. Življenja za dopolnitev letnika, mu še tudi lahko postrežemo.

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE in SREČNO NOVO LETO ž e l i

BANCO GERMANICO

DE LA AMERICA DEL SUD

Avda. L. N. Alem 150.
25 de Mayo 145.

BUENOS AIRES

Slovenski Oddelek DENARNA NAKAZILA:

Specijalni tečaji za

IZSELJENSKE DINARJE: Din. 100 za \$ 7.90; in

IZSELJENSKE LIRE: Lit. 100 za \$ 17.70.

Vsa nakazila se isplačajo naslovniku v roke v celoti, BREZ ODBITKA in jih odpošiljamo po zračni pošti.

Vdeležba je bila telika kot še nikdar doslej. Nato se je vršil sprejem častitk v poslanstvu, ki je bilo natrpano gostov.

10. dec. je bila zaključna slovesnost naših šol.

Na Dock Sudu je bil postavljen temeljni kamen hrvatskega doma. Blagoslov je obavil Monsg. dr. Andrés Calcagno. Vdeležba je bila ogromna.

29. nov. se je vršil ustanovni zbor "Hrv. Kat. Zajednice", ki si je naredila nalogo, da tudi socialno pomaga članstvu. Skrbelo bo tudi za pogreb članov.

BETLEHEMSKO DETE

Čas se je bližal svojo dopolnitvi. In zgodilo se je, da si je rimski cesar, ki mu je bil v ponižanju podjarmljen skoro ves svet, v svojem napuhu izmislil, da bi se prešteli oni, ki jih je imenoval svoje podložnike. In ker je tudi Izraelov tilnik tlačila noga cesarjeva, je Herod, malopridni podkralj v Galileji, takoj strogo odredil, kar mu je ukazal v Rimu njegov ničvredni gospod. Izdal je ukaz, naj se dajo vsi popisati, vsakdo v kraju svojega rodu, in ondi prisežejo cesarju izsiljeno zvestobo. Tako je bil tudi Jožef primoran, da se v zimi napoti v mesto Betlehem, odkoder je izhajal kot potomec Davidov. In vse to se je zgodilo, da se izpolni beseda prerokova, ki je bil rekel, da iz Betlehema vzide zvezda odrešenja. On, ki bo pasel izraelsko ljudstvo. In beseda se je izpolnila: ker Marija se je, dasi se je bližal čas poroda, odpravila z Jožefom na to pot. Na oslu sedeč je jezdila v borni obleki in potrpežljivo prenašala utrujenost. Jožef pa je stopal peš tik nje in vodil živinčce. Potovala sta po planjavi jezraelski, preko judejskih gor proti Betaliji in Sihemu in planjavi refaimski. Povsod sta si kratko odpočila, bodisi pod drevesom, bodisi v votlini, ob čistem vreleu vode, ali v tihi vasi, kamor sta dospela na večer. In četrty dan, ko je noč že celo do zemlje spustila koprene svojih temin, se je pred njima dvignil Betlehem v svoji belini, na pobočju ležeč v krasni, dreves polni dolini, v ozadju pa so kipela visoka pogorja in osameli stožec-velikan je molel k zvezdam kakor prst, kažoč, kje je cilj vsega potovanja. Čim bliže mesta sta prihajala Marija in Jožef, njen mož, tem več je vrvelo ljudstva, peš in jahaje. In kamorkoli se je obrnil Jožef, da bi našel prenočišče za Marijo in dete v njenem svetem telesu, povsod mu je zadonel isti odgovor: "Za vaju tu ni prostora!"

Dočim se je v Rimu cesar v svojem napuhu valjal v sobanah, prenapolnjenih z mrzkim zlatom, in je Herod, kralj-suženj, svojo gnusno gnilobo kril z smešnim škrlatom, je Jožef zaman iskal prenočišča, kamor bi bodoča Mati božja, mati Odrešenikova, položila utrujeno glavo. Šla sta od hiše do hiše: za Sina človekovega, ki je imel priti na svet, za edinega Sina božjega ni bilo prostora! Svet, ki ga je prišel odrešiti, mu je zapiral duri, ga ni poznal, kakor ga je pozneje trdovratno zatajil.

Ko torej Jožef ni našel prostora pri ljudeh, je šel iz nevljudnega mesta v temno noč, da zaprosi kamen, česar ni našel pri ljudeh. Saj je bilo v skalnih stenah in na pobočjih toliko votlin. Skale morebiti ne zapro svojega krila, kakor ljudje duri toplih stanovanj. Tako sta torej šla in živinčce je zopet potrpežljivo stopalo po temi. In Marija je bila vedrega duha, dasi je od gor pihal hladen veter.

Zdaj obstojita: pred njima zeva votlina. Toda mrzabrije iz nje in vsa temna je in globoka ter molčeča kakor grob. Jožef je poznal to votlino; imenovali so jo votlino Abrahamove dojilje. Prastara pripovedka je pripovedovala o kralju, ki je vladal v deželi Ur, kjer je živel Tare, oče Abrahamov. Ta kralj, tako je pravila pripovedka, je, v sanjah opozorjen, stregel po življenju detetu, ki se je imelo naroditi Taretu. Zato je Taretova žena zbežala iz dežele Ur in prišla k tej votlini in tu porodila Abrahama. In njena sužnja Mahara, verno ji vdana in v Boga verujoča tudi v deželi malikovalstva, je dojila dete in se z malim Abrahamom ni prej vrnila v Ur, dokler ni minila vsa nevarnost.

In Marija je stala zdaj na pragu te votline, nad katero je šelestela starodavna terebinta, ki so o njej

pravili, da jo je zasadil nekoč sam Abraham. Zato je bila tako sveta pastirjem in popotnikom in radi so se pomudili v njeni senci in opravljali ondi svoje molitve. In nedaleč od drevesa je izviral studenec in reklo se je, da je njegova voda zdravilna.

Že je hotel Jožef vstopiti v votlino, da poišče zatočišča, toda Marija mu tiho reče: "Nekaj mi šepete v srcu, da idiva dalje, da je pripravljeno drugo mesto."

Šla sta torej dalje in kmalu našla manjšo votlino. Nad vhodom je bila slamnata streha in toplo je dihala iz nje v hladno noč. Kupček žerjavice jima je kakor pozdravljajoč smehljal svetlo naproti. Morebiti so pastirji pred nedavnim zanetili ogenj, ker so ob dežju in hladnem vremenu često vodili tja svoje črede in se je zato ta votlina imenovala Jasli. In res so bile tam jasli in v njih slama in vol je stal tam mirno in s svojima krotkim očesom otožno gledal na Marijo, ki je pristopila ter ga pobožala. In Jožef je vedel svojega osla tudi k jaslim ter razgrnil na tla majhno preprogo in položil nanjo podzglavnik in tako pripravil za Marijo ležišče. Potem je naložil na ogenj suhljadi, obesil svoj plašč kot zastor, da veter ne bi pihal na Marijo, sam pa se utrujen vlegel na prag votline. Med oblaki so tiho žarele zvezde in vsa zemlja se je umirjena pogreznila v sen... Pokoj je rosil z zvezd... Vse je dremalo, le Marija, ogrnjena v tenki plašč, je bdela. Ona edina izmed smrtnikov je vedela, da je že prišla velika ura, zaželjena s celim morjem solz in viharjem vzdihov, izprošena z burjo molitev, ona velika ura, ki jo je v usmiljenju obljubil Gospod!...

Marija je bdela z vso neizmerno globočino svoje presvete duše in vso to dušo kakor morje svetlobe izlivala pred Stvarnika v tako vzvišeni molitvi in hvali, da tega človeška beseda v svoji pomanjkljivosti niti v senci ne more izreči... Polnoč je stala v temni tajni na nebu in se klonila nad zemljo... Tedaj se je v hipu vsa votlina napolnila s prassetlobo, pred solncem ustvarjeno, in Devica je kakor zvezda plavala nad zemljo... Njeno belo oblačilo, proniklo s svetlobo, ji je plulo lahno krog lilijnega telesa kakor poletni oblak, od lune prožarjen, in skalnate stene votline in strop so čudežno izgubili vso telesnost v navalu duhovnosti, prepevajoče v tem velikem trenutku svet. In Marija je, povzdignivši oči k nebu, zagledala globino nebes, kjer so se kakor morski val nepojmljivo belih žarkov leketale mirijade čistih duhov, božjevzvišenih, ki so Boga molili ter njej klicali: "Zdrava! Zdrava!..." In njene oči so se oslepljene od blišča sklonile nazaj k zemlji in sama je priplula zopet na zemljo, lahno kakor lilija, ki jo veter nežno položi v travo... In glej, pri nogah ji leži njen novorojenec! Včlovečeni Bog in sin njenega telesa! Kakor luna tiho vzide iz vrat večera,

tako je izšel Sin človekov iz njene lilijske čistosti. In Dete je zaplakalo! Tako je Bog vzel nase bedo človeštva. Tu je postala Marija zemeljska mati, ki se ji srce stiska ob joku detetovem. In sklonila se je k sadu svojega deviškega telesa ter ga dvignila kvišku, kakor se naj človek dvigne iz praha k Bogu. In povila ga je v borne plenice in položila v jaslji, da bi ga grel topli dih vola in osla. In zopet se je sklonila nad svojim detetom ter ga vzela in rahlo pritisnila na srce in ga dojila, ogrnjena v plašč, valujoč ji od glave do nog. Ta tenki plašč, padajoč ji od temena k zemlji, zagrinjajoč njo in Dete, je bil pregraja med svetom in njo... Pod njegovimi gubami je bila sama v sveti tajni s svojim Bogom in okrog vsemir... Pod plaščem Marija in njen sin — zunaj ljudje, svet in angeli... To je bilo mesto, odločeno ji od vekomaj...

Tedaj se Jožef prebudi in vidi jasni sij za zaveso; približa se in zagleda Marijo z Detetom, kako oba plamenita v slavi. Neizmerno spoštovanje ga prešine, sree mu v radosti zavriska in z velikim glasom hvali Boga v višavah. Toda iz velikega spoštovanja noče pristopiti bliže, dokler mu Marija ne pomigne s sladkim nasmehljajem in položi sveto Dete v roke... In Jožef poklekne in v blaženosti zaplaka...

Zunaj v temini pa je ležal svet ljudi in ni slutil, da je njegova svetloba že vzšla! Le nema priroda je iz globočine drhtela. Na livadah so čudežno vzklike cvetke, skozi noč je lilo nikdar slišano sladko ptičje petje in iz skal so vrele zvezdojasne vode. In zemlja je v svojem predivnem osrčju zadržala od radosti, da je zadovoljila odrešenje človek, ki je postal iz njenega sirovega ila. In tema se je tresla v svojem veselju, da se je v Rimu v glavnem templju veliki malik laži-boga prevrnil s podstavka na tla ter se razbil na kosce...

Nad votlino Maharino se je prikazal velik, oblačni

steber in svetil v tiho dolino, kjer so spali pastirji pri svojih čredah. Svetloba je iz oblaka zasijala tako močno, da so se možje prebudili in si začudeni meli oči ter drug drugega spraševali, kaj bi to bilo. Tedaj se jim je zazdelo, da po nebu leti svetel meteor. Toda kmalu so videli, da je to velik angel. Njegove beloblesteče perutnice so ga nesle z nebesnih višav k njim; kakor velikanški orel jim je stal nad glavami in zaklical z močnim glasom:

“Ne bojte se, ker prinašam vam veselo novico! Danes se je narodil obljubljeni vam Odrešenik! Najdete ga v votlini, kamor vodite svoje črede, kadar vas prežene s paše zimski dež... Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, ki so svete volje...”

In angel je izginil. Pastirji pa so se radovali, ta preprosta, Bogu pristopna srca, in govorili: “Stopimo gor v Betlehem, da naše oči vidijo, kar nam je sporočilo oznanilo!!”

In so šli in našli Marijo in Jožefa in zagledali speče Dete v jasljih. In v hipu so njih preprosta srca umela, kar je tako težko umeti svetni modrosti in so pokleknila ter hvalili Boga in solznati, od nežnočutnosti komaj dihajoči so zrla na Dete. In Marija ginjena do dna duše, jih je blagoslavljal s svojim sladkim pogledom in si zapisala oni blaženi trenutek v globočino svojega materinskega srca.

(Vrt Marijin, Julij Zeyer)

SKOZI BOSNO K JADRANU...

I.

“Oj, zdaj gremo...” (Nar. pes.)

Dan je prehajal v noč, ko sem se znašel pred sivim poslopjem. Reka ljudi je drla vanj, prerivala se sem in tja ter hotela naglo dospeti nekam naprej. Pred postajnim poslopjem je hitelo življenje v vsem nemiru živahnega mesta, zlivalo se vanj kakor v osrednjo točko, zadal pa je utripal daljni svet. Evropa, Azija, Afrika, so strmele vanj z brezizraznimi očmi v sredini tračnice. Lahni ritem brzovlakov se je mešal s topotanjem tovornih vlakov. Železne ceste so bežale v dalje. Domovina je gledala vanje preko njih.

Množica je pritisnila tik do mene. Obstal sem za trenutek in pogledal okoli. Znani obrazi so me pozdravili. Nasmehnil sem se jim, a moje misli so bile daleč. Smeh mi je zdrknil od oči do usten. Vzvaloval je nekaj gub na obrazu, a globlje ni segel. Bil je le smeh olike, ex offo — po dolžnosti, bi dejali, kakršnega je danes toliko v svetu. Zdelo se mi je, da nekoga pričakujem. Nekdo, sem pletel v mislih, bo prišel in mi voščil srečno pot. Vedno, kadar odhajam na daljšo pot, imam ta občutek. A tudi tokrat ni bilo nikogar. Oči so mi drsele z enega obraza na drugega. Množica je valovala dalje nejasna, brezoblična. Vstopili smo v železniške voze, odložili prtljago se zagledali skozi okna. V svitu reklamnih napisov, plinskih svetilk in avtomobilskih žarometov nas je še vedno pozdravljalo mesto.

Od postaje sem je iz zvočnika zadonel železničarjev hreščeči glas: “Brzovlak: Ljubljana—Zagreb—Beograd”.

Kolesa so zaropotala pod menoj. Tiho se je premaknil vlak. Matere mojih tovarišev so dvignile roke in mahale z robci dolgo, dolgo.

Za hip mi je vztrepetalo v prsih. Še enkrat mi je zdrsnil pogled po bližnjih obrazih, roka je segla v žep po robec in sredi poti obstala. V noč je tonilo mesto, v temi so izginili obrazi, roka se mi je umirila. Le nekaj luči je še gorelo na obzorju, ko se je vlak zagrizel med hribovje...

V noč so mi ropotali v mladostnih dneh bobni povelje: Vstani in pojdi skozi življenje! V enakomernem hitenju koles je zvenela zopet ista pesem. Tračnice so jim v resnem monologu pritrjevale: Življenje — dolga pot, življenje — resna pot. Preglej, koliko si že prehodil, in premisli!

Iz teme je blede vzšla svetloba. Luna je vrgla bežni sij po mračnih gozdovih. Prvi vtisi in prvi spomini iz otroške dobe so se izvili iz teme pozabljenja in pripovedovali so mi vso dolgo pot...

Tovariši so posedli po klopih in iz zdravih prsi jim je zazvenela prešerna pesem: “Oj, zdaj gremo...” Lovila se je med mrežami in klopmi, njeni zvoki so udarili ob šipe, objeli vsakega posameznega in mu šepetali: “Sedaj gremo na dolgo pot, enako poti skozi življenje: lépo, včasih težko in tesno, a na koncu bo zopet lepó.” Nekaj časa so oklevali, zatem so smeje oči merile obzorja v poletu svojih misli.

II.

“Turban pisan diči rusu glavo...”

(A. Aškere)

Temna, črna noč brez utrinkov mladostnih zvezd je sledila zahodu lune. Prvi otroški odmevi so se zavili v neprodorne pajčolane.

Vzdolž Save po Slavoniji je hitel brzovlak dnevu naproti. Iz lene posavske megle se je porajalo jutro. Bledikasti soj ugašajočih zvezd se je pomešal z belim žarenjem jutra, strnila sta se v belo svetlobo, nato pa zaplapolala v požaru prvega sonca. Nenadno in nepričakovano se je dvignilo sonce nad Bosno. Zapustili smo enakomerni, hiteči brzovlak in se v Slavonskem Brodu preselili na gugajoče vozove ozkotirne železnice. To guganje nas je spremljalo povsod. Nanj me je spominjalo zibanje ladje, leno stopicanje dalmatinskega osla in zadnji mornar v Splitu, ki je še na ravni zemlji mislil, da se guglje. Zibanje je sploh značilen pojav mladosti. Od zibanja na materinih rokah preko male zibke v kotu prostrane sobe do jahanja na očetovem kolenu poteka prvo življensko potovanje. Zibanje nam je prepodilo jok in lakoto, postreglo nam z dobro voljo in nas odvedlo v naročje devete dežele. Danes nas zaziblje le še te pa misel.

Počasi je tipal vlak med zelene bosanske griče. Zlagoma je vozil od postaje do postaje, da je oko lahko počivalo na okolici. Prva spoznanja morajo biti jasna in trdna, da se usidrajo v duši. Ogledali smo vsako dolino in sleherno vas. Koruzni nasadi so bežali mimo nas, žitna polja so vsa rumena čakala žanjecev.

Tudi to je ostalo za nami. Vlak se je zaril med množico hišic in gospodarskih poslopij in odločno obstal na sarajevski postaji.

Dolgo in razvlečeno mesto strmi v nizko strugo Miljacke. Strmi na pisano življenje vzhoda in zahoda, ki se zgrinja vanj. Resno nas pričakujejo minareti, spokojno nas opazuje mestni magistrat — zibka svetovne vojne. Iz vitkih minaretov užaljenega Sarajeva so švigili bliski v svet in ga zažgali. Mimo šumi Miljacka, toliko je videla, ne briga se za nas.

Sarajevo — pisano mesto, kjer se srečavata vzhod in zapad. Kakor podoba človeškega življenja, v katerem se srečavajo nešteti dogodki, žalostni in veseli, resni in smešni.

Sarajevski naturalizem mi je kričal v obraz. Mesto s stenicami, pekarijami in mesarijami poleg blata, mi je kazalo svoje lice. Drugi dan so vstale pred menoj ponosne palače — grenki simbolizem vzhodnih mest. Zavil sem skozi vrata palač in se zgubil v labirintih zavitih stopnic ter zopet odkril pravo lice Sarajeva — čisti naturalizem. Za dednostno teorijo bi lahko služila od Turkov podedovana zanemarjenost; vpliv okolice na človeka je kar vidno dejstvo.

V novem jutru je star služabnik božji daroval svojo daritev Bogu. Ob njegovih nogah se je pomirila moja duša. Upokojila se za trenutek sredi valovanja dobrega in slabega ter bila zopet pripravljena za pot.

Po cestah so hitele ženske s črnimi pajčolani. Niso me več zanimali njihovi obrazi, ki so jih tako skrivale. Ni potrebno vedno odgrniti zavese pred zadnjo skrivnostjo. Nikdo namreč ne ve, kaj bo našel za njo...

III.

“Tamo daleko kraj mora...” (Nar.)

Opolnoči naslednjega dne so sarajevske luči zbledele in izginile v mrak. Zopet je tipal vlak skozi gore v daljavo. Pihal in pihal je v klance bosanskih pogorij, drvel v soteske, se zaletel okoli ogla, boječe pogledal v praznine pred seboj ter je s podvojeno silo ubiral težko pot.

Potem je enakomernemu ropotanju vlaka odgovorilo v globini pod progo šumenje reke. Neretva je divja in vihrava butala ob železniške nasipe.

Vstopil sem v kupé, kjer so mehko sanjali tovariši. Šepetaje sem se sklonil nad speče obraze.

“Neretva že hiti morju naproti!” Začuden so me pogledali z zaspanimi očmi. A ko so jim roke otrnile veke, so doumeli takoj. Nemo smo sloneli ob oknih. Vlak se je zibal nad prepadi, bušil zopet v tunele, se smeje izvil iz gora in bežal v doline.

Ob potu nas je pozdravil Mostar. Žene z velikimi rumenimi rutami so zvedavo ogledovale vlak. Pod nebom so brenčali aeroplani.

Naš vlak je lezel kakor polž. Vsaj mi smo si bili v tem edini. Tinka — tonka, danes — jutri. Nikamor se mu ni mudilo, nam vsem pa tako! Obupani nad dolgočasno vožnjo smo se obrnili od oken in sedeli trmasto vsak na svojem prostoru. Dovolj je vožnje! Če hoče, naj pelje hitro, ali naj pusti vse skupaj. Vsa naša jeza ni vlaka prav nič vzpodbudila. Leno je kimal od postaje do postaje, pil vodo in pihal v nebo. Potem je tiho vzvalo v vozu. Dvignili smo se s sedežev, naslonili se na okna. Velike oči so trepetale v pričakovanju. Zdaj, zdaj! Še ne! Takoj! Še ne... Zopet tunel... Tema, luč... Na sinjem oboku je sijalo sonce. Pogled mi je blisnil in ušel. Od gora do obzorja je mirno in spokojno valovalo morje. Oči so se mi vsesale vanj, duša se je sprostila. Napeta struna je zazvenela:

“Tamo daleko, tamo kraj mora...”

V globel se je počasi spuščal vlak... Poleg mene je stal tovariš. Ko so se mu oči za trenutek napile morja, so njegove dobre oči poiskale mojih. V globini punčice je odsevalo morje...

V senci palm smo občudovali pogovor valov. Vesel in prešeren smeh nam je ležal na ustnicah. Bili smo si vsi tako blizu skupaj. Vsak čoln, sleherna jadrnica in vsak bežeči parnik je vzbudil našo pozornost. V tem razpoloženju nas je zajel večer. Sence so se podaljšale in se objele z mrakom, ki je grabil od vzhoda. Počasi se je na morje spuščala tema. Po obali so zažarele luči. Globoko pod gladino morja so jim odgovarjali njihovi odsevi. Pini je so ogledovale svoje vrhove v njihovi luči. Onkraj otoka so na bližnjih otokih mežikali svetilniki.

Tik ob morju strmi staro dubrovniško obzidje. Gleda v morje, premišljuje o preteklosti, ko se je pod njim

Ob proslavi Zedinjenja. V katoliški cerkvi.

šopirila dubrovniška gospoda v žametu in svili. Trdnjava — čuvar njihove slavne zgodovine: v dnevih minulosti je bila cvet oleandra na dalmatinski obali, danes je okostnjak, ki bulji brezizrazno pred se in onemoglo grozi popotniku.

Mrke misli se porajajo ob pogledu na te mračne zidove. Ob misli na boje, ki so se bili ob teh zidinah, so se mi vrstili teški spomini trdih bojev, ki so jih imeli moji dobri stari z življenjem, da so nam priskrbeli skorjo kruha. Marsikdaj sem bil priča in umeval boli, ki so jih trle...

Teške misli so mi sklonile glavo. Obraz sem stisnil v dlani...

Za menoj je zaškripalo na skalnih tleh. Dvignil sem oči. Poleg mene je bil sédel tovariš in gledal doli v valove. Luna je v vsej svoji moči sijala z neba. V morju je odseval njen blede sij. Lahen veter je zgibal valove, da so zaplesali in vzvalovali od ene strani do druge. Razbila se je morska gladina. Bela svetloba, razlita po morju se je prelivala s sencami, ki so jih metali valovi.

Po gladini se je odražala brazda parnika, ki je hitel skozi srebrnino. Delila se je v dva dolga traka, ki sta nevzdržno hitela vkup. Za njima so bežale najine misli.

IV.

“Tihi dom ob morju sam stoji...”

Iz prijetne omotice me je prebudilo sunkovito zvočenje zvonca. Enkrat dolgo, dolgo... Drugikrat... Še tretjič... Ali ne bo konca? Zamašil sem si ušesa, toda v meni je zvonilo kar naprej. Ladja se je premaknila in zaplaval na široko morje. Kam gremo? V Cavtat, tako sem vedel. Močno mi je bilo sree, nek nemir se je polastil duše v pričakovanju nečesa neznanega.

Morje pa je bilo mirno. Po lesketajoči sivini so se premetavali delfini...

V Cavtatu smo ugledali Račićev mavzolej. Na malem rtiču so si poiskali zadnje bivališče prebivalci bližnjih krajev. Na njem je umetnikova roka dvignila tihi dom iz belega kamna. Zadnji spomin na tragedijo bogate dalmatinske rodbine...

Pred vhomom stojita dva kipa: dva angela iz belega kamna z mirnimi očmi, ki strmijo preko morja v daljave. V kupolo so obesili še majhen zvon z mehkim in nežnim glasom, da bi ne zbudil doli počivajočih. Ko smo odhajali, je otožno zajechal. Zvenel je dolgo, dolgo...

V prsih mu je odgovorilo drugo zvočenje — odmev mrzlega novemberskega dne, odsev male lučke, ki brli daleč na — očetovem grobu.

“Zakaj je treba tako lepega kraja za pokopališče?” je mrzko vprašal za menoj sošolkin glas.

Ozrl sem se, najine oči so se srečale.

“Imaš še očeta, mater, brate in sestre?”

“Da! Še vse!”

Niso se več srečale najine oči. Objel sem s pogledom tihi dom in svetlo sonce, ki je žarelo na nebu; na zarjavelem križu so obstale moje oči. — Doli ob morju pa se je poljubavalo dvoje mladih ljudi.

“Nisi še mogla doumeti skrivnostne smrti, saj ji še nisi gledala v obraz!” sem govoril.

V.

Kdo žene valove tako?

Prednja paluba se je globoko pogreznila, nato se je dvignila ter zopet potopila. Veter je sunkoma potegnil preko ladjinega krova, odnesel nekaj papirja v vodo in s treskom zaloputnil vrata v podpalubje. Tik za tem se je ladja nagnila z boka na bok, se prevrnila na drugo stran in zopet iskala ravnesja.

Stal sem na krmi ladje. Kaj mi mar valovi? Kaj mi morejo viharji? Drzno so mi strmele oči preko valov.

V mene se je zaganjal vihar, a nisem odstopil. Tedaj še ne. Odnehal sem pozneje. Takrat me je bila sama trma in kljubovalnost.

Nevarnost me je vedno opajala z veseljem. Tako rad sem stavil življenje na kocko, tako rad sem hodil po mokrih brveh skozi meglo. Užival sem ob vsaki večji predrznosti.

Nekoč se je pripetilo, da sem pozabil na nevarnost. Počasi, korak za korakom sem hodil skozi močvirje. V začetku se mi je zdelo lepo in svetlo. Saj so žarele luči ob poti in tam v daljavi se je tudi nekaj svetilo.

Niso bile prave luči. Trhli štori ob poti v hladno svetlobo gnilobe.

Kmalu sem spoznal, da nimam pota ne naprej ne nazaj. Plaho so bledeli trhli štori, nad mano pa temna noč. Nič me ni bilo strah. In sem se zjutraj le izmotal iz močvare — čeprav utrujen do smrti.

Zato se pa tudi viharnega morja nisem ustrašil.

Drzno smo rezali razpenjene valove.

Končno je zatulila sirena v znamenje da hitimo že v pristan. Pred nami je bil Split.

Pinijske trepetale v večer. Šum valov se je spojil z utripanjem mesta, palme so vzvalovele, mehka domača pesem je zazvenela preko skal. Za hip so nama zastali koraki. Pogledal sem ga. Besede so mi obtičale v grlu. Nisem mu povedal, kaj me boli in peče. Odsotno se mu gledale oči in vase mu je bil uprt pogled. Stopila sva dalje. Zopet sem pridržal korak. Pogledal me je, postal malo in odšel dalje.

Naslonil sem se na kamnito ograjo. Zgoraj je donel smeh mojih tovarišev, spodaj so hiteli parniki po morski gladini. Rdeče in zelene svetilke so pobliskavale na jamborih.

Med razgovorom s prijateljem so oblaki prepregli nebo. Na morje so vrgli temno noč. Izginil je srebrni sij lune. Nizko so legle megle. Preplašeno so ječale palme, pinijske so tožno šepetale. Vesela pesem ni več zvenela. Na nebu je svetila le ena zvezda, ki je mežikala skozi rezo v oblakih.

Na kameniti klopi pod oljkovim drevesom smo zadnjič posedli.

Spodaj je šumelo morje. Nemo je bilo naše slovo. Nič nismo govorili poslovnih besed, le oči so pile lepoto sinjega Jadrana, da si o vtisnejo v spomin za jutri in za vse dni.

Brezskrbno so poletavali beli galebi, posedli za hip na valovih, se poigravali v svojem letu.

Kdo bi pač mogel zapisati vse, kar je tedaj srce čutilo.

Boris Kerc

BOŽIČNA NOČ V PAIMA-SUNCHO

Božična slika iz provincije Salta

Ko se v Paima-Suncho (ki je predgorje Andov) približuje Božična noč, se vsi skrbno pripravljajo, da pohite k jaslicam tete Vambe, tja v dolino, kjer bele hišice, posejane na obrežju potoka, sličejo čredi jaginjet, ki se pasejo in pijejo vodo v reki.

Ovčarji pustijo svojo drobnico, pastirji svoje črede, tkalke svoje kolovrate in stroje, mladenke svoja vedra, mlekarice svoje posode, viničarke svoje brente, rudarji svoje svedre in kladiva, lovci svoje loke in puščice in celo mlinarica spusti zatvornico, da se voda razlije preko livad in odpočijejo mliniski kamni. Vsi ljudje pustijo svoje delo, da morejo porovati k božjemu Detetu, ki se je rodilo v Betlehemu in ga moliti.

Vsa polja v dolini so polna cvetja in sadja. Celo mogočno skalovje, kjer niti sokoli v pusti divjini nikdar ne počivajo in kjer radi nerodovitnosti ne uspevajo rastline, se za ta čas, kot na čudežni način — odenejo z belocvetom in zimzelenom.

Kmet počiva in prepeva hvalnice in ob potih donijo pesmi potujočih; ptički prepevajo, konji rezgečejo, voli mukajo in voda, ki je poprej tiho tekla, žubori svojo živahno pesem, ko se razliva preko bregov. Prekrasen je čas v Paima-Suncho. Ni mraza, niti ne sneži kot je ono čudežno noč, kakor pravijo.

Samo po sebi se razume, da nihče ne gre k Detetu brez darila ali "ljubečega spominčka", kakor pravijo ljudje. Zato je pastir Ivan Torares obljubil, da bo nesel peš dve jaginjeti v naročju. Pastir Alexander Peñafior bo nesel lep rožni venček s srebrnim križem, ki ga bo kupil v Salti na sejmu. Krisanta Flores, najboljša tkalka v dolini, lep šal iz guanakove volne in vezeno obleko, ki jo je naredila ob prepevanju psalmov in v tihoti, da bi bila tem lepša in lahka. Polikarpa Fierro, Presentación Sarabia in Karmela Ruarte, raznašalka vode, mlekarica in viničarka, so se dogovorile, da mu bodo podarile cvetlice: belocvet, zlatice, modriš, svišč in šmarnice, sirove zajčke in golobe, jabolka in grozdje moškatele.

Za temi nikakor ne zaostaja rudar Talamón Puebla. V usnjati torbi ima dobro spravljena 3 zlata zrna, ki jih je našel med peskom v reki kot darile nebes ali čudežnih palčkov, ki čuvajo skrivnosti gorá? Naj bo, kakor koli že. Brž ko je imel Talamón Puebla zlata zrna v svojih rokah, se je spomnil na božje Dete.

Za njim pride lovec León Montes. Njegov dar so tri krasno ustrojene kože: tigrova, guanakova in kačja, ki je dolga in fina. In končno bo mlinarica María Gaetán zaprla svoje mline in ponesla kot krono vsemu polne koše potic, prest in slaščic. In niti enega hleba črnega kruha, tako dobrega in krepčilnega? Niti enega. Črn kruh je za delavce, ki se utrujeni in lačni vrnejo z gorá, ne pa za tako svečani praznik.

Tako bo šel vsak s svojim darilom k jaslicam tete Vambe. Samo hlapec Manko Chahoma, ki je ravno ta čas prišel v Paima-Suncho in služi pri Ivanu Torares ni imel nobenega darila za Mesijo. Bil je tako ubog. Prišel je peš po soteski, ki drži s severa na jug z višine 4000 metrov v cokliah z zavozlanimi jermeni, kar pomeni skrajno nepriliko, ki se more pripetiti popotniku; v irhastih hlačah in v velikem raztrganem robcu, ki mu

je služil mesto suknje; njegov velik klobuk, ki je bil nekdanj bel, je že izgubil svojo barvo in obliko.

Rekel je, da se imenuje Manko Chahoma in Ivan Torares ga drugega ni izpraševal, ko ga je vzel pod streho. Hodil je na planine s čredo ovac, da bi si gospodar odpočil, ali delal kar je bilo potrebno. Poleg tega je tudi pomagal pastirju, lovecu, rudarju in mlinarici. Vsi so ga ljubili z nekim čustvom usmiljenja in občudovanja. Kdo je bil ta popotnik, ta eigan z gorá, ki je odklanjal plačilo in v zameno zanj raje sprejemal pravo prijateljstvo? Kdo je bil ta veliki gospod, zaviti v cunje, ki je preziral blagostanje in imetje a sprejemal nasmeš in prijateljsko podano roko? Vsi so slutili, da mu je v dnu duše, v njegovi tajnosti — besnela in vihrala živa človeška boleost.

Bližala se je Božična noč.

Nekega dne, ko je šel s svojo čredo na pašnik, ga je poklical gospodar Ivan Torares in mu dejal: "Ne pozabi, da se bliža Božič!"

"Dobro vem."

"In kaj boš nesel, Manko, Detetu Bogú?"

"Ničesar nimam, gospod."

"Pa vendar ne smeš iti praznih rok. Teta Vamba je uboga in za božični praznik se veliko porabi: sv. maša, streljanje, pojedina za vse vernike, ki so povabljeni, strti krožniki... Torej že veš, da ne smeš iti kar tako brez vsega. Če kaj rabiš, lahko razpolagaš z vsem kar je mojega."

"Hvala, gospod Ivan Torares, najžlahtnejši človek, ki so ga kedaj videle moje oči; toda prisegel sem, da ne bom sprejemal plačila, niti prosil nikogar nobene stvari."

"In komu si prisegel?"

"Sebi samemu."

"Ah, Manko Chahoma!"

"Raje ostanem doma, gospod Ivan in čuvam čredo."

"Čemu, saj jo bo čuval pes, ki je boljši pastir kot midva oba skupaj!"

Nista več govorila... Ker je bilo solnce že visoko, je šel Manko Chahoma s svojo čredo iskat paše v doline in soteske.

Toda ta gorski eigan je hranil v svoji duši božansko bol in neko skrivnostno pesniško navdahnjenje. Bil je muzikant. Toda, kateri gorski pastir ni to že po svojem rojstvu in po svoji usodi?

S trstiko je proizvajal čudežne melodije — a tega ni vedel nihče v dolini Paima-Suncho, ker še ni imel prilike, da bi razodel svojo skrivnost. Glej, to je eden izmed njegovih talentov. Kot umetnik rojen, je spretno združeval z globoko boleostjo, ki jo je hranil kot dediščino svojih pradedov, pokrajinske speve, govorec drobnih ptičkov, tuljenje vetra, šumenje vodá, samogovor izvirčka, dvogovor grlic, ki jim veter razcefra svilene peroti in celo pritajeno šumenje samote in tišine, ki objame vse stvarstvo.

V njegovi piščali je zvenelo, kričalo, in pritajeno jokalo žalostno in divje življenje, kot živo ogledalo in neločljivo spremijevalec človeka, ki prebiva v gorah. Manko Chahoma ni imel ničesar razen svoje pesmi, da bi ponesel k jaslicam.

Naj ponesejo drugi zemsko darila in prepevajo himne, on ni imel drugega imetja, niti njegova ljubeča duša ni poznala druge govorece kot speve svoje pastirske piščali.

Ko je neko jutro zelo rano stopal po cvetoči dolini, mu je zasinila vzvišena ideja, da bi ponesel Mesiji vso svetlobo, vse speve in barve, opojne vonje cvetlic, sveži

gorski zrak in zelena pobočja, celó gore same in višino neba in vse to v ubranih glasovih svoje piščali, v so-glasnem pojemanju, naraščanju in hipnem molku svoje piščali. Bi li bila mogoča takšna vaja, tako vzvišeno delo?

In Manko Chahoma je, tavajoč po samotnih gorskih stezah premišljeval in z ljubečim hrepenenjem, s sladko boleščjo in divjim veseljem sestavljal božji slavo-spev, ki ga bo podaril božjemu Detetu.

Končno je prišla Sveta noč. Na potih, ki vodijo k jaslicam, je veselo odmevalo vpitje, streljanje, bobnanje in glas kitare. Bilo je splošno veselje na vasi.

V betlehenskem hlevu done molitve in hvalnice vernikov, ki kleče pred božjim Detetom, ki se je rodilo ob polnoči, ko petelini prvič pojó in, ko se brezštevne zvezdice dotikajo celó gorskih slemen. Vsi so že položili svoje darove k jaslicam na pesek in trato, samo Manko Chahoma ne. Tedaj je s tresočo roko izvlekel svojo piščal, vrgel krajce svoje rute preko ramen, se vsedel na klopeo in zaigral himno Stvarniku, uglašeno iz luči, iz barv, iz dogodkov, tako lepo in tako ubrano, kot se še ni nikdar slišalo, iz zraka in vode, iz daljne sinjine gorá in nedosegljive višine neba.

Vsi pričujoči so nehote padli na kolena, ko so ga zaslišali. Njih duše je presunil meč, ki ne mori, in jih je objel ogenj, ki ne peče. Ta je bil najdragocenejši dar, ki ga je ubogi človek iz Paima-Suncho ponesel na božično noč k jaslicam tete Vambe.

Prevedla Sestra Bojana.

Slavina pri Postojni. V nedeljo 8. oktobra je bila v župni cerkvi v Slavini zahvalna pobožnost za srečno dovršena obnovitvena dela v notranjosti svetišča. Prostorna slavinska cerkev s tremi ladjami ima zdaj popolnoma novo lice. Bila je v slabem stanju. Mojstri, ki so se lotili dela, so imeli težko nalogo: kako prenoviti cerkev, pa ohraniti vse umetnine na zidovih prezbiterija. Na stenah, ki obkrožajo glavni oltar, je namreč šest velikih Ogrinovih fresko-slik, strop pa poln plastične ornamentike poznega baroka. Gospodar slikarskega podjetja v Postojni g. Stane Dolenc je po tehtno podanih strokovnih nasvetih dveh priznanih akademskih slikarjev napravil podroben načrt in je izvedbo poveril g. Viktorju, ki je skupno s svojimi pomočniki prijel za čopič 21. avgusta in je 7. oktobra delo zaključil. Čudovito lepo so osvežene freske, krasna sta keruba — tudi freski — nad obhajilno mizo, bogata plastična ornamentika je poslikana v duhu sloga. Okusno je preurejen oltar Srca Jezusovega. Strop je kasetiran. Cerkev se znotraj zdi, kakor da je na novo narejena. Vse stroške so krili verniki s prostovoljnimi darovi. To pa je hvalevredno tem bolj, ker so mnogi prispevali kar na dve strani. Istočasno sta bili namreč zaradi nujne potrebe v popravilu večjega obsega tudi dve podružni cerkvi v vasi Selce in v Žejah.

ODMEV SEDANJE EVROPSKE VOJNE V JULJSKI KRAJINI

Čeprav je Italija v sedanjí evropski vojni nevtralna — vsaj tako lahko sklepamo z njenega dosedanjega zadržanja — vendar iz gotovih vzrokov oziroma strožjih ukrepov lahko spoznamo, da tudi v Italiji ne vladajo takšne razmere, kakor

v noramlnih časih. Najbolje lahko to čutijo ljudje po deželi, ki se morajo najstrožje držati vseh novih ukrepov. Pri nas v Julijski Krajini seveda tudi veljajo isti predpisi kot drugod, občutijo pa jih ljudje različno hudo, kakor so pač premožni. Kakor se Italija prizadeva, da bi od sedanje vojne imela čimveč koristi, tako na drugi strani gleda z vso skrbnostjo tudi na lastno varčevanje. Tako je prepovedala vsako prehudo razkošje s prisilnimi ukrepi, zahteva strogo varčevanje, hoče pa otenem iz svoje male zemlje iztisniti vse, kar se le da. Značilni so predvsem naslednji predpisi, ki so med našim ljudstvom v Julijski Krajini gotovo nič manj kot drugod po Italiji, prišli do izraza:

Istrski dnevniki posebno zadnje čase večkrat napišejo kaj o tem, kako vestno opravljajo organi finančne kontrole svoj posel. To nadzorstvo se nanaša med drugim na primer na koruzo, ki jo je treba vso, kar jo je le preveč, oddati v določena skladišča. Vsak si jo sme od svoje-ga pridelka obdržati letoliko, kolikor jo nujno potrebuje za prehrano. Paziti pa je treba tudi na to, da je pšenica, ki jo oddajajo v skupna skladišča, lepo suha, da se ne bi prezgodaj pokvarila. Večje zaloge so namreč brez pomena, če blago dalj časa ne zdrži v uporabnem stanju. Seveda kmetje niso prisiljeni zastoj oddati vso to koruzo, kar jo imajo oziroma kolikor oblasti pravijo, da jo imajo preveč. Koruzi je cena določena na 98 lir za vsakih sto kilogramov.

Pri nas veljajo tudi gotovi predpisi glede prodajanja rib po vaseh. Vsak, kdor hoče opravljati ta posel in vsaj pri ribah nekaj zaslužiti, mora prej prositi za dovoljenje. Prodajanje rib od hiše do hiše brez dovoljenja je strogo prepovedano, in

vsakogar, kdor se pri tem pregreši, zadene vsaj za današnje razmere precej občutna kazen. Določena je navadno na 120 lir.

Pri nas v Julijski Krajini dalje zelo pazijo na to, da se nebi kdo pregrešil proti predpisu, kako se smejo kupovati drva. Ta predpis se zdi še posebno strog. V Italiji so povsod za les v precejšnji stiski, ne samo za stavbni, pač pa tudi za navadna drva. Da se pri prodaji ne bi zagrešile kakšne nepravilnosti, je po novem določeno, da jih sme vsak kupovati samo "na vago" in nič več po starem načinu, kar tako po domače, na oko. Le, če so vsa kupljena drva lepo stehana, je možno izvajati natančno nadzorstvo, kar je za pravično odmero davkov vendar važna stvar.

Vinogradniki na Vipavskem so se zadnjič precej razburili, ko so prišli k njim pred trgatvijo organi finančne kontrole in zahtevali od njih, da morajo vse grozdje, predno ga odnesejo v klet, stehati. Poznali namreč še niso najnovejših predpisov, da je to treba storiti zato, ker država zahteva 20% od pridelka. Ker kmetje poznajo kazni, ki bi jih zadele, če se ne bi držali predpisov, se ukazu niso upirali.

Sedanja vojna je rodila svoje posledice tudi v pomorstvu. Tako med drugim poročajo iz Trsta, da je prekoatlantska pomorska družba "Italia" povečala tarife od 50 na 75%.

Iz vseh teh ukrepov se gotovo vidi, da tudi nam v Julijski Krajini sedanja evropska vojna le ni čisto prizanesla. Do zdaj pa nam le še ni bilo treba iti na bojišče. Zato tudi naše ljudstvo z veseljem pozdravlja sedanje nevtralnó stališče Italije.

Prerokovanja o svetovni vojni v bodočnosti

Čim bolj je v svetu padala vera, tem bolj je raslo praznoverje. Človek je že tako ustvarjen, da mora v nekaj verovati, če ne v pravo, pa v neumno. Zato niso nikdar razni preroki in zvezdogledi bili tako upoštevani, kakor v današnjih časih, ki so baje obračunali z vsemi "nestvarnimi" ostanki nekdanjih dni in ljudi.

Čeprav to človeško norost, ki je samo potvarjanje globoke človeške potrebe po veri v neznano, obsojamo, moramo priznati, da je vsaka doba res imela tudi svoje preroke, vidce, ki so napovedovali — včasih s presenetljivo točnostjo — bodočnost. Danes je čas, ko nas neizrečeno zanima vse, kar bi bilo v zvezi z bodočo usodo sveta in Evrope. Ta stara in nova prerokovanja je pred nedavnim zbral neki nemški pisatelj in jih izdal tudi v knjigi.

To so prerokovanja o svetovni vojni v bodočnosti.

Ta pisatelj meni, da bo "svetovna vojna številka 2" v času med letom 1040 in 1950. Države, ki se bodo udeležile te svetovne morije, bodo preživele nepopisne strahote.

Ta prerokovanja so zelo slikovita in seveda polna nepomembnih podrobnosti. Nekatera izmed njih pa imajo celo vrsto točnih podatkov.

Sveta Otilija je imela že pred letom 720 privid, da bodo Germani najprepirljivejši rod na svetu. Vojne, ki bodo nastale druga za drugo in, ki bodo vedno strahotnejše, bo izzval človek, ki se imenuje Antikrist. Vojna bo izbruhnila na področju Donave in vojaki s krili bodo uničevali mesta in vasi. Po velikem zmagoslavju Germanov — nadaljuje njena prerokba — bodo propadli in njihova država bo razdeljena na 32 majhnih držav. Na koncu pa bo prišel veliki Antikrist, po vsem tem pa bo imela Germanija spet svojega kralja.

V 16. stoletju je prerokoval prior samostana Maria Lach, da bodo v dvajsetem stoletju tri velike vojne, ki bodo vso Germanijo in obmejne zemlje spremenile v prah in pepel.

Potem, ko bo Germanija že izgubila vojno, bo nastala še strašnejša vojna, v kateri pa bo Germanija popolnoma uničena. Strahoviti stroji bodo poteptali vso travo na poljih in ogenj in strupeni oblaki, ki so jih naredili ljudje, bodo na nebu. Tako bo propadel zli duh.

Železne puške, puške na konjih...

Prior Leon Magnus je v sedemnajstem stoletju prerokoval, da bosta v dvajsetem stoletju izbruhnili dve vojni in, da bo v drugi vojni vse porušeno, kar je bilo postavljenega, da bodo nastali strupeni oblaki, premakljive trdnjave, leteče ladje in, da bodo ljudje ponoreli sami od sebe.

Leta 1794 je izšla tiskana knjiga z naslovom "Prerokovanja iz samostana Marienthal". V tej knjigi piše, da bo en rod po veliki svetovni vojni izbruhnila še večja vojna in to s te in one strani tekoče vode. Napoveduje železne konje, puške na vozovih, ognjeni dim iz oblakov, ki pravzaprav niso oblaki, velike orle v zraku in krte, ki rijejo pod zemljo.

V prerokovanju iz leta 1811 je zapisano, da se bo dogodila velika nesreča, ker je v neki deželi v srednji Evropi nastalo nezadovoljstvo z njenim poglavarjem. Zmaga bo prišla z zahoda in to zmago bo izvajala armada sedmih narodov. Glavna bitka bo na Renu in zmagal bo beli knez iz Francije.

Leta 1814 je prerokovala opatinja Katarina von Emmerich, da se bo petdeset ali šestdeset let pred letom

dvatisoč osvobodil Lucifer, da bo srce Evrope vedno večje in večje, da ga bo nato ranil beli knez in, da bo neka država v srednji Evropi razpadla v več manjših držav.

Leta 1866 je neki župnik v Franciji objavil prerokovanje nekega francoskega vojaka. V tem prerokovanju zatrjuje, da bo v dvajsetem stoletju izbruhnila vojna proti onim, ki ogrožajo svet, da bodo Italijani zahtevali Nico, pa je ne bodo dobili. Francija bo po velikih težavah prešla čez Ren in uničila zvezo v srednji Evropi in da bo Franciji spet zavladal kralj.

Predvsem je v teh prerokovanjih in tudi v mnogih drugih je zlasti zanimivo opisovanje novega, tedaj neznanega orožja; v tem so torej vsa ta prerokovanja točna. Dejstvo, da so o zrakoplovstvu že zdavnaj govorili, čeprav ga v tem času še niso poznali, igra v teh prerokovanjih veliko vlogo. Temu se ne smemo čuditi, ako se spomnimo starih slik in bakrorezov, na katerih so bile že upodobljene slične stvari.

Na Dürerjevem bakrorezu "Jata ptic" leti čudna jata ptic, podobnih letalom.

Načelo "Dobrega" in "Hudega"

Prav lahko smatramo, da so dotični duhovniki kot preroki poznali upetnost prerokovanja od svojih prednikov ali so pa vsaj čisto podzavestno razvijali dalje svoje privide.

Še bolj pa so zanimive glavne misli teh prerokovanj; vsa imajo isto vsebino: boja med dobrim in hudim, med svetlobo in temo, med pravico in krivico. Načelo "Dobrote" je knez v beli obleki, načelo "Hudega" pa pooseblja "Veliki" kot prikazen, ker je tujec v božjem kraljestvu. Na koncu vseh teh videnj pa stoji sreča in mir — "Novo nebo in nova zemlja".

Vsi prividi se vrtijo okoli dvajsetega stoletja, okoli reke Ren. Zakaj? Odgovor na to vprašanje prav ni lahek. Vendar si lahko razlagamo, da so jasnovideci in preroki govorili to, kar so običajno delali umetniki, ki so slikali stvari iz Svetega pisma: svoje privide so postavljali v okolico, kjer so živeli sami.

Dürer na primer je prikazoval Babilon kot staro-nemški grad.

Kot največjo reko sveta so si pač predstavljali Ren. Ljudi je leto 1000 razočaralo, zato so preroki vzeli leto 2000 kot apokaliptično in usodno.

Moderni astrologi bodo seveda omalovaževali ta prerokovanja, kakor omalovažujejo današnji kemiki staro alkimijo. Nostradamus je bil bojda leta 1503 v južni Franciji in je spisal "skrivnostno knjigo", kakor jo imenuje Göthe.

Nostradamus je prerokoval svetovno vojno, porušenje stolnice v Reimsu, bitko na Marni, rusko revolucijo, propad Češke. Kakor pravi Maurice Privat, prerokuje Nostradamus veliko vojno v letu 1944. Vojna bo na Sredozemskem morju, v njej bosta igrala veliko vlogo papež in Anglija.

Bodočnost bo pa pokazala, kako in kaj je s temi prerokbami. Mi verujemo, da je ta bodočnost v božjih usmiljenih rokah.

ZOBJE TI NAGAJAJO?

Obrni se na našega prijatelja

Dr. ANDRES L. COPELLO

BRASIL 1057 v ponedeljek, sredo in petek od 3—8 ure.
RODRIGUEZ PEÑA 594 v torek, četrtek in soboto
od 2—8 ure.

POCENI IN SOLIDNO

Nekaj za stariše P O L D E K

Poldekov oče je imel svojega sinka rad. Tako rad ga je imel, da si je že takrat, ko je bil Poldek še v zibelki, obljubil, da svojega sinka ne bo nikoli tepel. Saj s palico nikoli ne! Pa ga je vendar tepel, in še s palico, in prav pošteno.

Poldek je imel dobri dve leti, ko ga je nekega dne obiskala sosedova Marička. Marička je imela lepo punčko in komaj jo je Poldek zagledal, že jo je hotel imeti. Marička je bila dobra deklica in ko je videla, kako željno steguje Poldek roke po lepi punčki, mu jo je posodila, da bi se z njo igral. Ampak dolgo deklica seveda ni mogla biti brez svoje lepe punčke, tudi se ji je smilila, ko je videla, da Poldek nič preveč lepo ne dela z njo. Zato jo je kaj kmalu odločno zahtevala nazaj. Ampak Poldek se ni hotel ločiti od nje, in kakor je že pri otrokih v navadi, nastal je prepir in kmalu se je razlegel Maričkin jok po hiši. Vik in krik je privabil Poldetovega očeta v hišo, in ko je videl, za kaj gre, je odločno rekel Poldku:

“Vrni Marički punčko!”

Ali mislite, da je Poldek ubogal? Kaj še! Našobil se je in odločno rekel:

“Ne!”

“Toda punčka je vendar Maričkina.”

“Ne dam”, je še enkrat odločno zatrdil Poldek, stisnil punčko k sebi in obrnil očetu hrbet.

Tedaj je oče odločno rekel: “Tako vrni punčko, sicer bova zaropotala.”

Tega se je Poldek ustrašil. Prijel je punčko za nogo in jo jeznostno vrnil Marički pred noge.

Marička se je sklonila, da bi pobrala svojo ljubo punčko, toda oče tega ni pustil. Obrnil se je k Poldku in resno rekel:

“Poberi punčko in daj jo lepo Marički. Tako dela jo pridni otroci.”

Poldek pa se je znova našobil, bradica se mu je pobesila v jezi, stisnil je ročice v pest in kričal:

“Ne bom je pobral, ne, pa ne.”

Tedaj je videl oče, da mora poskusiti drugo mažo. Iz kota je potegnil veliko šibo in jo pokazal Poldku:

“Boš ali ne boš?”

“Ne”, je še enkrat zatrdil Poldek in zacepetal z drobno nožico.

Tedaj je oče spoznal, da je prišel čas, ko svoje obljube, ki si jo je dal ob Poldkovi zibelki, ne bo mogel držati. Zamahnil je s šibo, da bi jih Poldku pošteno na-

Minister Cankar med slovenskimi otroci na Paternalu

mazal — toda v tem hipu je vstopila mati, in ko je zagledala očeta s šibo v roki, je prestrašeno vzkliknila in se pripravila, da bo branila svojega ljubčka.

Zdaj je bil oče med dvema ognjema. Toda hitro se je zavedel, da ne sme odnehati, pa tudi matere ni hotel žaliti. Pobral je punčko, vzel šibo in otroka ter odšel v sosednjo sobo, zaklenil vrata, da mati ni mogla blizu. Nato je vrgel punčko na tla in rekel Poldku: “Poberi jo, ali pa te bom s šibo. In pošteno!”

Toda Poldek se ni udal. Togota ga je stresala, da ni mogel drugega iztisniti iz sebe kot samo divji: “Ne, pa ne!”

In oče, kakor nerad, je zamahnil s šibo in Poldek je to pot prvič okusil leskovo mast. Zdaj je uvidel, da ni rešitve zanj, pobral je punčko in skupaj sta šla z očetom k Marički, da jo ji je izročil. Seveda je Poldek še divjal in stresal jezo, ko pa je videl, da se nihče zanj ne zmeni, si je obrisal smrkelj pod nosom in se začel igrati z Maričko.

Zvečer pa je rekel oče materi: “Vidiš, saj je bilo meni samemu hudo, da sem moral našega malega s šibo, ampak ni bilo drugače mogoče. Dokler je kopriva še majhna, jo je lahko izrjavati, ko pa postane večja, naredi korenine, in četudi koprivo samo iztrgaš, ostanejo še vedno korenine v zemlji. Zato sem našega malega raje danes s šibo, da kopriva ne bo korenin pogнала. Upam, da še ni prepozno.”

kupno ptičje sorodstvo do tretjega kolena. Pozneje je še večkrat junaško prestal vse tvorne in trpne oblike, ki mu jih je naložil učitelj. Nekoč ga je pa tako ujezilo, da je trikrat črnilo po klopi razlil. Tedaj si ga je učitelj tako privoščil, da je Mihec še dolgo nosil marogasto kožo.

Tak je bil torej Mihec takrat, ko so mu gospod župnik naročili, naj pride po šoli k njim. Nič drugega niso rekli kot: “Pridi po šoli k meni!” Začuden jih je zijal v njihov resni obraz, oprl usta in dejal: “A, bom, bom že!”

Dozdaj tako razposajeni Mihec je postal naenkrat tako zamišljen. Če bi ga poklical k sebi učitelj, da, k njemu bi šel z vzravnano glavo, a gospod župnik, to je nekaj drugega. Tega se je res bal.

Nenavadno mirno je sedel tisto dopoldne v klopi.

M O J B O Ž I Č

Ne bom poetično pisal, ker nisem zato rojen, rojen pa sem na slovenski zemlji in imam slovensko srce in slovenski čut. Božič je, in še nikdar nisem tako globoko občutil domotožje kot sedaj. Božič je že deseti v tujini, minul je že prvi, peti, osmi a nobeden ni bil tako v sreč segajoči kot deseti... Inam vsega, celo kupljenih orehov in kostanjev, a se najdem siromak, zelo ubogi berač. Sami tuji obrazi sede okrog mene pri božičnem kosilu; ne vidim starega materinega obraza, oče mi je ta čas legel k večnemu počitku, dece nisem in je ne poznam, popoldne poneseš cvetlice soprogi na grob... Narava neskončno drugačna, sneg vidim samo naslikan in vkljub celodnevni in stalnemu dežju je vroče. To je bil moj deseti Božič...

V duhu vidim ostarelo mater sedečo za ognjiščem z molkom v roki in z solzo v očeh..., vidim domače jaslice, vaško cerkev, trumo ljudi, ki se zadovoljno vračajo od Polnočnice, slišim sneg in kraško burjo — to je domovina, kjer sem rojen bil in kjer si želim videti zadnji Božič...

Franjo Cotič — San Paulo - Brazilija

Sosed se je čudil, da mu danes nič ne nagaja. Zamišljen je gledal in klop. Srce je kovalo, zdaj v strahu, zdaj v upanju. Kaj bo, kaj bo?!

Neizrečeno dolga je bila zadnja ura. Ni in ni hotelo pozvoniti. “Hvala Bogu!” se je slednjič oddahnil, ko je zvonec zapel. Vendar! Počasi je spuščal knjige v torbo, hotel je biti zadnji, da bi ga drugi ne videli, kam bo odšel. Če bi zvedeli, da so ga g. župnik natepli, joj, gotovo bi ga njegovim staršem zatožili, in tedaj bi ga še doma nabrenkali. Previdnosti je bilo treba. Name-noma je pozabil svinčnik v klopi. Šel je z drugimi v vežo. Pred vrati so se postavili v vrsto in v zboru zapeli “Zboogoom”, nato se je mladež vsula v svobodo. On pa je stekel nazaj. “Svinčnik sem pozabil”, je odvrnil učiteljici, ki ga je hotela zadržati. Bil je sam v razredu. Še enkrat je preložil knjige, vrgel ogrizeni svinčnik med oguljene zvezke in knjige in počasi stopil proti vratom. V veži vse tiho. Pogledal je skozi priprta vrata. Nobe-nega nikjer. Odrinil je težki zapah in smuknil ven. Nikogar. Toda zdajle, zdajle, kaj bo? Hlačke so se tresle. In če bo tepen? Kaj pa, če ne bi šel, pa bi jo kar domov pobrisal. Pa vendar! Če ne pride, kaj si bodo mislili? In drugič bodo še hujše mahali. Bolje je, da ne odlašaj na jutri, kar danes lahko storiš. Aha, že vem, se je domislil, snel torbo z ramen in potegnil šop zvezkov iz nje. Zatlačil jih je za hlače, vrgel spet torbo čez ramo in tako odkorakal usodi naproti. Srce mu je močno bilo, glava je bila težka... Uh, kam so že zlezli zvezki. Pivnik je prikukal izza hlače, potlej pa splaval med nogami v sončno svobodo. Zvezek je zvedavo zlezel za njim. Hop! Je že zunaj. Pobral je pivnik, pobral zvezek. Tudi za ostale je bila nevarnost, da se vsak čas ne znajdejo v cestnem prahu. Zvelekl jih je ven in znova zamašil votlino mahedrave torbe. Poizkus se je ponesrečil.

Boječe je spet stajal po cesti. Kaj bo, kaj bo? To bo palica pela! In tako tenke hlačke!!

Krog cerkve je samevalo pokopališče. In tam za-đaj kaplanija, še bolj na desno župnišče. Zadržal je ko-rak; plah, utrujen, iztepen je bil. Oči so se nemirno ozirale naprej, usta so zijala. Klavirno je premikal greš-ne kosti. Zapazil je odprto okno, z belim, čipkastim za-storom zamreženo. Pod njim se je vpenjala rdeča vrt-nica.

Z rokami se je obesil na kljuko pri vratih in potis-nil navzdol. Zavečilo je, da se je ustrašil. Odrinil je

Naši v Rosariu ob proslavi Zedinjenja. Zelo lepa je bila sloves-nost v cerkvi, kjer je zapel slov. zbor pod vodstvom P. Planinca

vrata in se znašel v veži. Stopil je na leseno stopnico. Tretja je zaškripala. Obstal je in poslušal. Vse tiho. Spet je dvignil nogo, počasi drugo za drugo. Na vrhu je za trenutek postal, potlej pa pritisnil na kljuko. Potrkal ni, saj tudi doma ni nihče tega delal. Roka se mu je tresla, ko je držal za kljuko. Počasi in plašno je odpiral. Z eno nogo je že stal na gladkem parketu. Ka-kor bi stopil na led. Bal se je, da mu vsak čas ne bi spodrsnilo. Držal se je za kljuko in še z drugo nogo stopil v sobo.

“Oho, si prišel?” je zagrmelo. Mihec se je stesal in se boječe držal za vrata.

“No le naprej, pa zapri!” je spet povzel župnik s prikupnejšim glasom. “Čemu se tako bojiš?” je raz-tegnil obraz v smeh. “No prav, prav, da si prišel. Mi-slil sem že, da te ne bo, pa si le prišel.”

Morda le ne bo tako hudo, je pomislil Mihec. Od-dahnil se je, potlej pa gledal župnikov sveži obraz. Sme-je se. Bo! Le pogum!

Župnik je stopil k mizi, vzel drobno knjigo iz pre-dala, se obrnil spet k Mihecu in rekel:

“Igrico bomo igrali, igrice. In ti boš tudi igral, kajne, da bo?”

Mihec je prikimal.

“Glej! Tole se boš naučil, pa tole in tole. Vse kar je podčrtano s svinčnikom.” Obračal je liste, ki so šumeli.

Mihec je stal in muzal z glavo. Vse do konca je pritrjeval.

“No, tako! Pa lepo se nauči, da se ti ne bo prav nič zatikalo, razumeš? Na, to boš pa med potjo pohrustal.” In stisnil mu je v roko debelo jabolko. “Si že priden, prav, prav, zdaj pa pojdi lepo domov in se lepo nauči. V soboto pa spet pridi, veš!”

Mihec se je obrnil in stopil proti vratom. Ves vesel je gledal mehko jabolko. Nenadoma mu je pa spodle-telo po gladkih tleh. Lop na tla, tik pred vrati. Urno se je pobral in stiskal jabolko k sebi.

“Tepen pa le nisem bil”, je skakal za hip nato po stopnicah. Nepotreben je bil ves strah in trepet.

V roki je stiskal knjigo in jabolko in vesel hitel proti domu. Toda ni treba misliti, da je jabolko prinesel domov.

Lokar Franc

Mihec

Komaj devet let je štel Mihec, takrat, toda po pored-nosti bi mu jih prisodil vsaj petnajst. Vsak voz je po-zdravil s tem, da se je nanj obesil. Berače je obmetal s kamenjem. Ptičje gnezdo je že od daleč zavohal; biž nabral kobilice in črvov, splezal na drevo, sitil lačne mla-dičje in stare odganjal. Če mu niso bili pokorni je vse skupaj zmetal z drevesa. Pavletov Jaka ga je zatožil v šoli učitelju. Mihec se je drugi dan seveda s strahom grabil za stegna, ko je učiteljeva palica pela po njem. Toda to je minilo in pozneje, ko ga učitelj ni videl, mu je Mihec celo salutiral. Vesel je pa le bil, kadar je gle-dal, kako je frčalo gnezdo z mladiči na tla. On se je zraven smejal, ker je vedel, da bo zdaj žalovalo celo-

“Prekmurske Novine” v boju za slovenstvo

8. decembra letos je poteklo 26 let, kar je izšla prva številka tednika “Novine”, glasila prekmurskih Slovencev. Zgodovina tega časopisa ni nič manj zanimiva, kakor je izredna njegova pomembnost za kulturno življenje prekmurskih Slovencev, zlasti pa še za njihovo narodno prebujenje in osvobođenje.

“Novine” so le čisto naravna stopnja v razvoju slovenskega tiska prekmurskih Slovencev. Prekmurški Slovenci so dobili prve knjige v svojem jeziku za reformacije. Tako imajo v svojem narečju celotni prevod sv. pisma in zelo veliko število knjig verske, pa tudi posvetne vsebine. Vzporedno s slovensko književnostjo v središču Slovencev se je tu razvila bogata pokrajinska književnost, posebno še, ko so s protestanti začeli tekmovati v izdajanju knjig katoličani, vendar pa v zadnjih časih protestanti niso našli zase bog ve kake opore v osrednji Sloveniji in so zaradi tega v narodnem navdušenju čedalje bolj pešali, dočim so prekmurški katoličani iskali in našli vse močnejših stikov z ostalimi Slovenci in so se ob njih močno razvili.

Najbolj so se od slovenskega tiska udomačile v največjem času med prekmurskimi Slovenci knjige Mohorjeve družbe. Madžarska oblast je to zelo nerada videla. Začela je preganjati duhovnike, ki so širili Mohorjeve knjige, kot panslaviste in protidržavne ljudi. Prekmurški Slovenci so imeli veliko srečo, da so dobili kot voditelja neustrašnega in izredno nadarjenega dr. Franca Ivanocyja. Zaradi njegovih izrednih zmožnosti se mu je odpirala pot navzgor. Bil je bogoslovni profesor in kandidat za prefekta v dunajskem Auguštineju, pa se je odpovedal sijajni karijeri ter se povrnil kot preprosto župnik v svojo Slovensko krajino ter stopil odločno v bran za pravice svojega ljudstva.

Ker je madžarska oblast vedno bolj preganjala mohorjane in Mohorjeve knjige, je dr. Ivanoci s svojimi mladimi sodelavci začel z domačim tiskom za Slovence. Tako je izdajal od l. 1904 “Koledar presvetega Srca Jezusovega” in verski mesečnik “Marijin list”.

Isto leto pa, ko je umrl dr. Ivanoci, so začeli njegovi sodelavci pod vodstvom župnika Klekla izdajati politično-gospodarski tednik “Novine”, ki je postal vodnik in glasnik prekmurskih Slovencev.

Program “Novin” je objavljen v prvi številki z dne 8. decembra 1913. Glasi se: Branimo krščanstvo, ljubimo svoj jezik, svoj narod, svoj dom!

Kot političen list bi bile “Novine” seveda prepovedane. Zato so izhajale pod naslovom: “Nóvine, po-božen družbeni pismeni list za vogrške Slovence”. A še kot tak je imel list hude nasprotnike pri Madžarih. V Slovenski krajini ga niso hoteli tiskati. Moral je izhajati v Sombatheliju, kjer ga je vzel v varstvo škof Mihež, da je to zgolj cerkveni list. List se je takoj v začetku močno ukoreninil med prekmurskim ljudstvom. Razen verskih in gospodarskih člankov so “Novine” vedno prinašale članke in pesmi o lepoti slovensčine, o ljubezni do domovine in do slovenske zemlje.

SOVRAŽNIKI SVOBODE HRVATSKEGA NARODA

Dr. Maček je v Zagrebu izdal oklic meščanstvu, delavstvu in kmetom, v katerem se peča z ranimi dogodki, ki so se zadnje čase dogajali v Zagrebu. Dr. Maček med drugim takole pravi: “Zadnje tedne je bilo v Zagrebu ponoči ubitih iz zasede več ljudi, med njimi tudi več policijskih stražnikov, ki o njih mislijo, da

so pod bivšimi režimi iz političnih vzrokov počenjali razna nasilja... Bilo bi še razumljivo, ko bi se kaj takega zgodilo takrat, ko so še mogli počenjati razna nasilja nad hrvatskim narodom. Danes pa, ko oblasti store vse, da bi take nasilnike našle in jih zaslužno kaznovale, so taka dejanja dela nizkega in podlega maščevanja, ki ga mora obsoditi vsak človek, ki ima krščansko dušo. Noben posameznik

Prekmursko ljudstvo se je ob “Novinah” učilo in privadilo branja. V njih je našlo vsega, česar je potrebovalo za pouk in za obvestilo. “Novine” so ga učile umnega gospodarstva, ga seznanjale kulturno in ga držale v zvezi z ostalim slovenskim ljudstvom.

“Novine” so izhajale in izhajajo še v domačem prekmurskem narečju. Vzrok je bil v dejstvu, da ob začetku lista prekmursko ljudstvo še daleč ni bilo zmožno, da bi bilo umelo ter se okoriščalo z besedo, tiskano v knjižni slovensčini. Ljudje niso do osvobodjenja imeli nič slovenskih šol in knjižnega jezika niso dosti razumeli. Toda še važnejši razlog za to, da “Novine” tudi danes še izhajajo v narečju, je nad 15.000 izseljencev iz Slovenske krajine, ki bi bili brez “Novin” v narečju, odrezani od domovine. Kdor pa bere list, vidi kako se izrazi iz narečja vedno bolj umikajo knjižni slovensčini, tako da se bo jezik v listu kmalu neopazno prelevil.

Madžarskim oblastem je bilo že izhajanje lista, kaj šele njegovo pisanje zelo čez glavo. To se je pokazalo zlasti med svetovno vojno.

Kot edini slovenski tednik so imele “Novine” med svetovno vojno izredno vlogo. Bile so nosilec slovenske misli in vez med vsemi prekmurskimi bojevniki, ki so bili raztreseni daleč po svetu, po vseh frontah. Vezale so dom s fronto in pripravljale ljudstvo na velike dogodke. Med svetovno vojno so imele tudi največ naročnikov: 6200.

Delo “Novin” je oblast seveda videla, in jih je preganjala na vse načine. Posebno je veliko trpel njihov urednik in izdajatelj župnik Klekl.

Ta je v Prekmurju s pomočjo “Novin” netil tisti osvobodilni ogenj, ki je zajemal vse slovensko ljudstvo leta 1918. Toda prekmurske Slovence je ob prevratu dohitela žalostna usoda: boljševiška revolucija se je iz Madžarske razširila tudi na Slovensko krajino. Boljševiki so takoj vzeli v svoje roke “Novine” in jih začeli izdajati v svojem duhu.

Vendar jih je ljudstvo vračalo, tako da so imeli le 34 naročnikov. Zato so jih delili brezplačno po vaseh in jih raztresali, a ljudstvo jih je odklanjalo. Urednika Klekla so boljševiki preganjali: 3 krat so ga na smrt obsodili, toda posrečilo se mu je, da si je rešil življenje.

Po boljševiški nevarnosti so “Novine” takoj šle zopet za svojim starim programom. V uredništvu so se odigravali odločilni dogodki za osvoboditev prekmurskih Slovencev. Ko je madžarska vlada opazila, da slabo kaže za njene namene in da ne bo šlo, je hotela podkupiti urednika Klekla. Ponudila mu je 50.000 zlatih kron, naj bi delal z “Novinami” za to, da ostanejo Prekmurci pod Madžarsko. Toda on je to odklonil in ostal zvest svojemu ljudstvu in njegovi pravici.

In res so bile “Novine” tiste, ki so kmalu nato oznanile prekmurskemu ljudstvu osvoboditev. Danes so “Novine” prav tako važen faktor svojega ljudstva, glasnik in zagovornik njegovih pravic. — Hvaležnost prekmurskih Slovencev “Novinam” za njihovo 25 letno delo se je pokazala lani 11. septembra, ko se je zbralo 20.000 Prekmurcev, da se zahvali njim in njihovu uredniku.

nima pravice, da si sam kroji pravico. Tako delovanje bi povzročilo splošno nevarnost in privedlo do anarhije. Ta pa je najhujši sovražnik svobode vsakega naroda. Kdor torej danes pripravlja in izvršuje zaplotne napade, ta nezavestno ali zavestno služi tistim, ki trde, da hrvatski narod ni sposoben samega sebe vladati ter je zato sovražnik svobode hrvatskega naroda.”

Besede Očetove

Papež Pij XII. je napisal in objavil svojo prvo okrožnico, ki jo naslavlja vsemu človeštvu v eni najhujših dob njegove zgodovine. Nad vso okrožnico leži senca žalost, ki jo človeštvo preživlja. V podobah, ki spominjajo na sv. Janeza Evangelista, slika sveti oče svetovni položaj: "Ura, ko odhaja k vam to naše prvo pisanje, je več kakor v enem pogledu ura teme, v kateri duhovi nasilja in nemira izlivajo neizrečljivo gorje na človeški rod." Kdor svetega očeta pozna, predobro ve, kako globoko je gorje, ki ga opisuje, zajelo dušo tega tihega svetega moža, ki krmari katoliško Cerkev v tej dobi. Okrožnico je začel pisati, ko so se temni oblaki zbirali nad obzorji. Napel je vse svoje moči, da jih odžene. Ni mu uspelo. Sredi pripravljanja te okrožnice ga je zadela vest, da je vojna izbruhnila. "Pero nam hoče pasti iz rok ob misli na brezmejno žalost neštevilnih ljudi, ki se jim je še včeraj pri domačem ognjišču smehljalo sonce skromne sreče. Naše očetovsko srce trepeče v globoki žalosti, ko gledamo v bodočnost in že slutimo, kaj vse bo zraslo od te setve nasilja in sovraštva, za katero danes orje meč svoje brazde." Redko bomo v zgodovini papeštva našli okrožnico, ki od prve do zadnje besede preveva toliko osebnega sočuvstvovanja, kakor prvo okrožnico sedanjega papeža. V tej okrožnici vidimo, da se ostre poteze diplomata in asceta umika jo potezam, ki jih licu daje krvaveče očetovsko srce.

Vendar pa ga vse to ne ovira pri izpolnjevanju njegove dolžnosti, "da oči in srea vseh tistih, kjer živi vsaj še mala iskrica dobre volje, popelje tja k Tistemu, od katerega prihaja rešitev sveta, k tistemu Edinemu, katerega vsemogočna roka lahko poveljuje tudi sedanjemu viharju". Zavest dolžnosti ga tudi ne ovira, da ne bi z vso njemu lastno jasno neustrašeno odločnostjo razčlenil vse vzroke sedanje svetovne nesreče.

Ena tretjina okrožnice je posvečena državnim močim. Sveti oče državi ne pripozna vsemogočnosti, ampak pometegne natančno črto med pojmom absolutne državne oblasti in pa oblasti, ki si jo pripisuje tako imenovana

avtoritarna država. On priznava, da mora država v interesu občestva državljanov seči tudi po močnih sredstvih. Poglavitna zmota in zadnji vzrok sedanje nesreče pa je v tem, da je državna oblast zavrgla postav naravnega zakona, ki so za vse splošno obvezne in so nad posameznim človekom. Kajti zavreči te postav je konec koncev istovetno z zanikanjem Boga, zanikanjem božanstva Kristusovega in vsega Kristusovega nauka. Iz tega zanikanja izhaja potem zmeda, ki je povzročila razdejanje v vesti posameznika, kakor tudi v državnem občestvu. Iz te osnovne zmote izhajajo kot posredice porušitev človeške vzajemnosti in medsebojne ljubezni, razkroj mirnega sožitja med narodi in konec medsebojnega zaupanja med ljudmi in narodi.

Motil bi se tisti, ki bi hotel papeževo okrožnico priviti na določene zunanjepolitične toke sedanjega časa. Kajti sveti oče tega ni storil. Njegova okrožnica ni dejstvo v verigi zunanjepolitičnega razvoja naše dobe. marveč slovesna ponovitev nauka večne Cerkve, saj ni nič drugega, kakor ponovno jasno podčrtanje nespremenljive naravne postav in krščanskega evangelija. Daleč od sv. očeta je, da bi zavzemal stališče do te ali one meddržavne pogodbe, ene priznaval, drugih pa ne. Ko govori o pogodbah, ponavlja stari nauk katoliške Cerkve, da se lahko zgodi, da spremenjene okoliščine časa in zgodovine lahko določenim pogodbam odvzamejo upravičenost in da jih je treba spremeniti in novim razmeram, posebno pa naravnemu zakonu prilagoditi, toda nikdar ne s samovoljno silo, ampak vedno le s pogajanji, ki se končajo s sporazumi obeh pogodbenikov.

Sveti oče gleda tudi v bodočnost. Že sedaj opozarja, da bo ura zmage za zmagovalca lahko tudi ura velikih skušnjav, "ko se bo angel pravičnosti moral boriti z demonom nasilja". Tisočkrat je zgodovina že dokazala, da so srea zmagovalcev okamenela, da smatra previdnostno modrost kot slabost. Tudi mrmrajoče strasti ljudskih množic mnogokrat preslepijo odgovorne ljudi, da ne vidijo več resnice, da ne slišijo več svarilnega glasu pravičnosti.

Ali papež še upa, da bodo sedaj, ko je bilo njegovo prizadevanje za ohranitev miru razočarano, njegove svarilne besede poslušali? To upanje naravnost gori iz vse njegove okrožnice. Njegov poziv škofom in vernikom, posebno trpečim in otrokom, naj ne prenehajo moliti za mir, njegova izjava, da je pripravljen z vsemi močmi delati za mir, njegovo neomajno zaupanje v pomoč Kristusa Kralja, vse to nam je dokaz, da vrhovni poglavar Cerkve in oče človeškega rodu odkritosrčno upa, da se bo uresničilo geslo, ki si ga je izbral, namreč:

Justitiae opus pax — samo dejanja pravice prinašajo mir.

V Cerknem na Goriškem so 29. okt. proslavili 25 letnico, odkar jim župnikuje dekan monsg. Ivan Kunšič. Doma je iz Gorij pri Bledu. 25 let njegovega dela za Cerkljane je tudi 25 let žrtve in težav, ki so ga v povojnih letih zelo številno obiskavale. Tudi mi priljubljenemu dekanu častitamo in mu želimo še dolgo let na tem mestu.

Povodenj v domovini. Prve dni v novembru so bile velike padavine in so vse vode silno narastle. V Cerkniški dolini je bilo preplavljenih več mostov. Sava je drla s silnimi vodnimi množinami. Drava je pa porušila na nemškem Koroškem naprave za veliko električno centralo, katero grade pri Labudu.

Ljubljanski očetje tudi mislijo na morebitne nevšečnosti bodoče zračne vojne. Pravijo, da so že izdelani načrti, da zgradi dovoljna zaklonišča za slučaj zračnih napadov. Vsa zamišljena dela, ki so že deloma izvršena, bodo stala 2 milijona

Din. Večina zaklonišč bo v sreu grajskega hriba, kamor bodo vodili številni vходи in dolgi hodniki.

Zveza številnih družin na Primorskem je ustanova, katera skrbi, za protekcijo družin, ki imajo več kot 7 otrok. Goriška dežela šteje 206.152 prebivalcev. V vsej deželi je 2620 številnih družin z 21.104 otroki. V goriškem mestu je 384 takih družin z 3049 otroki. V deželi, ki šteje 42 občin, je 32 občinskih skupin. Na prvem mestu je občina Col, kjer pride na 2061 prebivalcev 67 družin s številnim naraščanjem. V Cerknem jih je 190, v Dornbergu 67, v Kobaridu 114, v Idriji 139, v Komnu 78, pri Sv. Luciji 79. V splošnem prednjačijo kmečki kraji v slovenskem goratem predelu dežele. Številne družine so oproščene davkov in šolnin, očetje z družinskimi člani vred imajo prednost pri zaposlitvi ter so v prvi vrsti upoštevani

pri nagradah za rojstva in pri raznih drugih denarnih podporah. Nadalje je "Zveza" dosegla, da imajo pri njej včlanjene družine: 50% popust pri avtobusnih vožnjah čez vso deželo pri podjetjih Ribbi, Giancesini, Rosina in Devetak; brezplačno pitno vodo v vseh občinah z lastnimi vodovodi in v občinah, kjer daje vodo vi-pavski vodovod; 50% popust pri kraškem vodovodu; 35% popust pri goriškem vodovodu; 35% pri goriški elektriki in plinu; 2 do 2.4% popusta pri nakupu v zadrugah, ki so včlanjene pri fašistovski nacionalni zvezi (Ente nazionale fascista della cooperazione); 10% popust pri nakupu blaga pri tvrdki Beltrame, če se plača v gotovini; 20% popust pri splošnih zdravnikih, 25% pri specialistih, 20% v lekarnah in 20% pri sindikatu babic. Vse te in še kakšno manjšo ugodnost je izposlovala "Zveza" svojim članom.

Baltske države

Mnogo se piše tá čas o baltskih državah, zato bo gotovo zanimal tudi naše bralce sledeči spis.

LITVA

Litva meri 53.242 km² (torej nekako eno petino Jugoslavije) in so njene meje dolge 1258 km. Po odstopu Klajpede (Memela) Nemčiji, znaša dolžina litavske obali ob Baltskem morju samo 91 km. To obrežje pa je sedaj zelo nezadostno in neprimerno za večja pristanišča in je Litva z Memelom koncem meseca marca 1939 izgubila svoje najboljše pristanišče.

Prebivalstva ima Litva 2.200.128 in jih pride 41 na vsak kvadratni kilometer. Od teh je 83.9% Litavcev, 7.5 % Židov, 3.2% Poljakov, 2.4% Rusov in 1.4 odstotka Nemcev.

Največje in obenem glavno mesto je Kovno, ki šteje 92.000 prebivalcev, Šolen ima 21.000 prebivalcev in mesto Poneveš 19.000. Prebivalstvo je zelo narastlo v zadnjih 20 letih in je bil odstotek rojstev še enkrat višji od onega v Nemčiji. Sedaj je litavska tudi Vilna z 350.000 prebivalcev.

Prebivalstvo se peča največ s kmetijstvo (79.4%). v industriji je bilo zaposlenih samo 6.1% prebivalstva. Zemlja je za poljedelstvo in za pašnike zelo bogata, prav tako pa je dežela bogata na lepih gozdovih. Rži je bilo v letu 1930 pridelane 631.000 ton, pšenice 289.000 ton, ovsa 384.000, ječmena 219.000, krompirja 1.118.000 ton. Država je imela v letu 1930 559.000 konj, 1.170.000 goved, 1.097.000 ovac in 1.136.000 svinj. Gozdov je bilo 480.000 ha, od tega 68% smrečnih gozdov.

V letu 1930 je Litva uvezila za 260 milijonov litov, izvozila pa za 280 milijonov litov. Največ je Litva izvažala lesa, divjačine, masla, raznih kož, svinj, jaje in konj. Največ je kupovala v Litvi Nemčija, in sicer polovico izvoza, mnogo pa je kupovala tudi Anglija; uvozila pa je tudi največ iz Nemčije.

Ljudstvo je zelo napredno in je imela država v letu 1939 2386 ljudskih šol, 101 srednjo in nadaljevalno šolo, 9 učiteljskih, vseučilišče je v Kovnu s tehniko, eno poljedelsko akademijo, dve vojni šoli in 15 trgovskih in obrtnih srednjih šol.

V primeru splošne mobilizacije lahko postavi na noge armado 200.000 mož. Vojnih ladij nima.

Ogromna večina prebivalstva je katoliška (nad 80%), protestantov pa je v deželi samo 196.000, po priključku Klajpede Nemčiji pa je ostalo samo še 66.000 protestantov. Pravoslavni je 55.000.

Dočim zgodovina Latišev in Estoncev ni tako dramatična, je zgodovina Litve kaj burna in bogata. Pokristjanjeni so bili šele leta 1251. pod knezom Mindovskim, ki ga je papež priznal za kralja. Gedimin iz stare rodbine Jagjelov je ustanovil veliko kneževino Litve, ki je segala do Kijeva. Gediminov vnuk Vladislav Jagjelo je postal leta 1386 poljski kralj; odslej je bila pod litovskimi Jagjeloni Litva združena s Poljsko v personalni uniji. Jagjelovi so vladali združeni Poljski in Litvi do l. 1572. Posebna narodna zavest Litovcev se je zbudila v 19. stoletju. Samosvoja država je postala šele po minuli svetovni vojni.

Litoveci so Slovani takozvane baltiške skupine in njih jezik je soroden latiškemu in staremu pruskemu jeziku. Bogata je njihova narodna poezija. Imeli so stare slovanske bogove. So po večini visoki, deloma plavo deloma črnolasi, zdržani in zelo samozavestni.

LATVIJA

Površina Latvije znaša 65.791 km² in je torej približno takó velika, kakor ena četrtna Jugoslavije. Nje-

ne meje so dolge 2148 km in je morska obala dolga 494 km.

Prebivalcev pa je Latvija v letu 1939 imela 1.900.045, to je 39 na km². Latišev je 73.4%, Rusov 10.5%, Židov 4.9%, Nemcev 3.6% in Poljakov 3.1%.

Glavno mesto je Riga, ki ima 378.000 prebivalcev: veliki mesti sta tudi Liepaja 57.000 in Daugavpils 43.000 prebivalcev. Letni prirastek prebivalstva je zelo majhen in manjši od onega v Nemčiji.

Prebivalstvo se največ peča s poljedelstvom, v industriji in trgovini pa je zaposlenih razmeroma veliko število prebivalstva (20%). Največ je v državi gozdov (27%), polja 26%, travnikov in pašnikov 25%. Država je imela 1.445.000 ha gozda, občinskih gozdov je bilo 22.000 ha, v zasebni lasti pa je 297.000 ha gozda. Lesna in papirna industrija je zaposlevala 14.444 delavcev, tekstilna pa 448 obratov s 7500 delavci.

Država je živela zelo skromno, ker je morala več uvažati kakor pa izvažati. Previšek uvoza je vsako leto znašal vsaj 100 milijonv dinarjev. Uvažati je morala država celo živež, izvažala pa je seveda največ lesa. Železnice ima država 2814 km.

Ljudstvo je tudi tod zelo napredno in je imela država v letu 1930 1944 ljudskih šol (od tega 89 nemških manjšinskih šol); prav tako je imela 105 srednjih tehničnih in poklicnih šol; vseučilišče v Rigi, ima 11 večinoma gospodarskih in tehničnih visokih institutov; nemška manjšina je imela v Rigi zasebno vseučilišče.

V primeru splošne mobilizacije lahko spravi država 150.000 oboroženih mož na noge, vojna mornarica pa ima dve podmornici in tri minonosce. Prebivalstvo je večinoma protestantsko in sicer 55%; katolikov je 450.000 (23%), pravoslavni 170.000, starovercev 97.000 in židov 94.000.

Latiši do leta 1918 niso imeli samostojne države. Od 18. stoletja dalje so pripadali ruskemu carstvu. Nemški učenjaki jih štejejo k Latvoslovanom, katerim pripadajo tudi Litoveci in stari Prusi. So plavooki in plavalasi ter večinoma kmeti in ribiči. Jezik spada k baltiški veji indogermanskih jezikov in je soroden litovskemu staremu pruskemu. Slovestvo se je razvilo po lutrovski reformaciji. Kulturno je še močan nemški vpliv.

Latvijo imenujejo svojo državo sami; Latiši pa jim pravijo Rusi in Poljati, Nemci pa jih kličejo Lette, deželo pa Lettland — od tod tolika razlika v listih, če pišejo o tej deželi in narodu.

ESTONSKA

Estonska meri 47.000 km² in je torej napmanjša med vsemi baltskimi državami. Kopna meja je dolga 673 km, obala pa kar 3405 km.

V letu 1930 je štela država 1.114.900 prebivalcev, to je 24 na km². Estoncev je 87%, Rusov 8.2% in Nemcev 1.9%.

Največje je glavno mesto Tallin, ki se je pod carsko Rusijo imenovalo Reval in šteje 132.000 prebivalcev, Dorpat 70.000 z znamenito univerzo, Narva 25.000 in Pernau 21.000. Letni prirastek rojstev je še manjši kot pa v Latiški.

S poljedelstvom se peča 65.8% prebivalcev, z industrijo 13.4%, s trgovino 6%. Največ je v deželi pašnikov, nato pa pridejo polja, gozdovi, livade.

Železnice ima država samo 190 km, dočim je pa zato obmorski promet še bolj razvit.

Uradno ime za državo je Esti, sedež vlade in predsednika republike pa je v Tallinu.

Ljudstvo je zelo napredno in ima država sedaj 1300 ljudskih šol, med temi 23 nemških. Dalje ima država nad 210 srednjih šol, med temi 86 gimnazij, med

temi je 14 gimnazij z nemškim učnim jezikom. V vsej državi je četvero učiteljskih in izredno visoko je število ljudskih vseučilišč, ki jih je kar osem.

Vseučilišče deluje v starem vseučiliškem mestu Dorpatu, telnična visoka šola pa je v Tallinu.

Vojske lahko postavi država v primeru splošne mobilizacije 110.000 mož, vojna mornarica pa ima kar 22 edinic, med temi še nobene podmornice.

Po veri je velika večina prebivalstva protestantska in sicer 78.3%, pravoslavni 19%, katoliki 0.2%.

Pred Estonsko leže zelo važni otoki, ki so pod njevo oblastjo. Največja sta Osel in Dago, ki sta zelo močno utrjena in sta že v vojnah med Švedi in Rusi igrala važno vlogo. Te otoke je sedaj zasedla Rusija.

Estonce ali Esti pripadajo uralsko-altajski skupini narodov, so visoki in krepki ter zelo nadarjeni. Bili so oblikovani močno po švedskem, nemškem in ruskem kulturnem vplivu. Estonska je postala švedska l. 1561, Rusiji se je pa prostovoljno pridružila pod Petrom Velikim l. 1721. Vdeželi sami je vladalo nemško veleposestniško plemstvo, ki je bilo po svetovni vojni popolnoma razlašeno.

Esti so zelo pesniški narod, je pa njihova narodna poezija po predmetu in značaju zelo sorodna finski, čiji glavni narodni ep je znana Kalevala.

*

Santiago, 16. XI. 1939.

Prečastiti gospod Hladnik!

Po dolgem času se vendar znova oglasim. Zaradi zaključka šolskega leta mi ni bilo mogoče preje. Sedaj pa že, ker je danes prvi dan naših šolskih počitnic. Hvala Bogu izpiti vseh štirih Slovencev so prav dobro končali.

Tu Vam pošiljam fotografijo, toda mi jo morate nazaj poslati, ker je edina, ki jo imam za spomin. Od leve na desno: g. Štefan Sočak, g. Martin Maroša, gospa Ema Wallner, g. Franjo Wallner, g. Franjo Schnurer, g. Aleksander Horvat. Sedijo: tri slovenske sestre, ki so namenjene v Magallanes. Spodaj gosposdična Marija Wallner. G. Wallner je tehnik tukajšnje najbolj velike fabrike mila "Indus". In je Nemec iz Spodnje Avstrije, toda je živel mnogo časa v Sloveniji in se tam tudi oženil. So pravi Slovence, dobrega srca, ki se mnogo požrtvujejo za nas.

Gospod Maroša bo 26. novembra posvečen novomašnik. Je iz Melinee (Prekmurje). V polovici decembra gre doli v Magallanes med svoje ljube Jugoslovane, ki ga z odprtimi rokami pričakujejo. Bo njihov pravi izseljenski pastir, vodja in duhovni oče. Je že deloval med njimi in ga dobro poznajo in ljubijo. Jaz bom isti dan sprejel subdijakonata. G. Sočak in Horvat bosta sprejela tonzuro. Vsi se mnogo priporočamo Vašim molitvam in tudi molitvam vseh drugih dobrih Slovencev v Argentini in drugod.

Mnogo smo čutili izgubo našega ljubega ministra dr. Dobrečiča, ki je odšel nazaj v Jugoslavijo. Vsi pričakujemo kdo bo njegov naslednik. On je brat presv. Ece. škofa Mns. Nikola

Dobrečič. Naša kolonija ni nič združena, vsak na svoje vleče.

Zahvaljujem se za redno pošiljanje revije. Vsi štirje jo čitamo z veseljem in ljubeznijo.

Ostanemo vdani Vam v Jezusu.

Franjo Schnurer y Cía.

*

Občni zbor Rafaelove družbe v Črensovcih. Rafaelova družba za varstvo izseljencev je mela svoj redni letni občni zbor na god sv. Rafaela, njenega zaščitnika, 24. oktobra. Pred občnim zborom je bila ob 9 vori sv. meša v farnoj cerkvi s predgov. V cerkvi se nabralo prek petsto ljudi, čeravno je bio delavnik.

Po sv. meši je bilo zborovanje za naše izseljence v "Našem domi". Izseljenci so veliko dvorano skoro napunili. Zborovanje so otvorili g. Klekl, predsednik Rafaelove družbe. V pozdravnem govoru so lepo pokazali na zvezo med poslanstvom nadangela Rafaela, šteri je bio poslani, da spremlja na potovanji mladoga Tobijo i ga varno nazaj pripela, da ozdravi zakon, i da zveže šatana. Ravnotak pošila Rafaelova družba izseljenske duhovnike, da je čuvajo pred nevarnostmi, štere pretijo dušnomi življenji v tujini, da je odvežejo od grehov i zvežejo moč šatanovo i tak delavce srečno vrnejo domovini.

Nato so govorili g. Camplin, izseljenski duhovnik. Po zborovanji se je vršo v malo dvorani Našega doma občni zbor. Bio je navzočih vno duhovnikov iz lendavske in sobočke dekanije z obema gg. dekanoma, poleg teh so se občnega zbora vdeležili tudi g. dr. Klar, g. šol. nadzornik Tratnjek, črensovski šol. upravitel

g. Lutar, gančanski šol. upravitel g. Casar, hotiški šol. upravitel g. Püčko i vno go drugih članov, med njim več izseljencev, ki so se iz Francije povrno.

Poročila odbornikov so pokazala, da opravlja Rafaelova družba veliko delo ljubezni do izseljencev. Družba se je za vno go zavzela, ki si v tujini neso mogli pomagati, poskrbela je, da je bio v Bačko, Baranjo i v Nemčijo odposlani duhovnik, dala je tiskati izselj. pastirsko pismo prevz. püškepa i je razposlala delavcom v Banat, Bačko i Baranjo.

Letos je bilo treba jako dosta posredovati pri oblast iza naše izseljence, ar so bili v žmetnom položaji zavolo nevarnoga svetovnoga položaja i zavolo bojne.

Nato je bio zvoljen odbor, v šteroga je prišlo nekaj novih odbornikov.

Pri slučajnostih se je razpravlalo od ustanavljanja podružnic po faraj. Te bi se naj ščasoma ustanovile, da bi se tem lezej izselj. delavcom pomagalo.

To in ono iz Korotana. Potniki, ki prihajajo s Koroške v Maribor, pripovedujejo o veliki železniški nesreči, ki se je nedavno pripetila pri Beljaku. Osebn vlak, poln šolarjev, je zavozil v tovorni viak. Trčenje je bilo usodno. Pri nesreči so izgubile življenje štiri osebe, 20 pa je bilo težko ranjenih, 30 pa lahko ranjenih.

V teku dveh mesecev je baje to že četrta železniška nesreča, o kateri pa nemško časopisje ne sme poročati. Oblasti so uvedle strogo preiskavo, ker domnevajo, da je nesreče povzročila sabotaža. Rezultate preiskave držijo v najstrožji tajnosti. Tudi o prejšnjih nesrečah nemško časopisje ni ničesar poročalo. Materialna škoda pri Beljaku je velika. Ljudstva se je polastil strah zaradi številnih nesreč in si ne upa več potovati.

Slovenski senatorji izvoljeni na volitvah 12. nov. so Franc Smodej, Janez Brodar, dr. Schaubach in Alojz Mihelčiči. Po ustavi imenuje 37 senatorjev vlada in ti od vlade imenovani slovenski senatorji so Dr. Anton Korošec in dr. Franc Kulovec.

Slovenska nogometna zveza je bila ustanovljena. To so počasni koraki k popolni uresničitvi autonomistične preuredbe v Jugoslaviji.

V Zagrebu je že osnovana "Vrhovna zadružna zveza za Hrvaško".

V Cerknjsko jezero je padel Franc Petrovič iz Dolenje vasi, ki je jezdil čez jezerski nasip. Konj se je rešil a pri tem tako nesrečno zadel s kopitom fanta, da je nezavesten utonil.

OPAZOVALEC

PRIMORSKE NOVICE

Iz Ozljana zvemo, da je zadel kap Marjijo Volk, katere brat je kapucin P. Damaz, ki je to leto pel novo mašo.

Podkraj nad Vipavo. Zapustil nas je naš župni upravitelj g. Fr. Gabrejna in odšel na novo mesto v Lozice. G. Gabrejna je zelo delavno pastiroval med nami lepo vrsto let. Zlasti je skrbel za lepoto hiše božje. Lansko leto je prav okusno preuredil staro podružno cerkvico sv. Duha. Na njegovo mesto je prišel g. Štefan Gnjezda, ki je po smrti nepozabnega msgr. Arka dalje časa oskrboval župnijo v Idriji.

Ajdovščina. Naš župnik g. Ivan Lukežič nas je začasno zapustil. Odšel se je zdraviti na Tirolsko. Njegovo parletno delovanje med nami je bilo zelo plodavno.

Trst je dobil novega župana. S kraljevim odlokom je bil imenovan za tržaškega župana odvetnik A. Ruzzier. Novi župan je po rodu iz Istre.

Trnovo nad Gorico. Dobili smo novega župana. Zadnje čase smo imeli prefekturnega komisarja, ki je vodil naše župništvo v splošno zadovoljnost. S kraljevim odlokom je imenovan sedaj za načelnika naše gorske občine dr. I. Grusovin iz Gorice.

Kopersko semenišče je začelo šolsko leto 22. okt. Zamisel novega tržaškega semenišča še ni nič napredovala, pač pa so letos vsi tržaški bogoslovci že v Kopru in ne več v Gorici kakor prejšna leta.

Birma je bila letos po raznih krajih tržaške škofije, tako v Bazovici, v Lokvi, na Opčinah in na Proseku. Oblastva so škofa povsod sprejela s primernimi častmi. — Prestavljeni so bili v zadnjem času sledeči gg. duhovniki: Mihael Planinšek iz Movraža v Trnje, Ernest Bele iz Buzeta v Movraž, Rudolf Barbiš v Suhorja v Črniče pri Buzetu, Bogomil Margon iz Dekanov na Suhorje, Vladimir Rebek iz Šumbrega v Dekane. Dekan in župnik v Ospi Fran Malalan je bil od prefekturne komisije v Pulju obsojen na 3 leta konfinacije. P. Atanazij Kocijančič, frančiškan v Kopru, je bil imenovan za duhovnega pomočnika župnije na Rižani in mu je bilo poverjeno dušno pastirstvo podružnice v škofijah. Za papeževa komornika z naslovom monsignora sta bila imenovana Andrej Furlan, čupnik v Sv. Križu pri Trstu, in Josip Macarol, župnik v Škedenju. Za častnega kanonika tržaškega stolnega kapitlja je bil imenovan Jože Glazar, župnik v Sežani, ki je bil obenem postavljen za dekana tomajske dekanije.

Iz Lokve zvemo da je umrl v Trstu zlatomašnik Frane Stefanuti, upokojeni lokavski župnik. Lokvo upravlja začasno župnik iz Bazovice.

Kanal. Tukajšnje žensko fašistovsko društvo je poklonilo občini zastavo s kanalskim grbom — grb tvori znani kanalski most. Zastavo je blagoslovil g. dekan Semič. — 8. oktobra smo obhajali pri nas tudi praznik grozja. Vršil se je sprevod 12 okrašenih voz, na katerih so razne skupine v starih — domačih nošah predstavljale prizore iz kmečkega, v prvi vrsti vinogradniškega življenja. Razdeljnih je bilo tudi nekaj nagrad. — Gradba velike elektrarne v Plavah uspešno napreduje. Nekatera podjetja so prevzela dela že dokončala in odšla. Zato se tudi število delavstva krči in upada živahno vrvenje. Mogočni jez, ki bo nad našim železniškim mostom pri nekdanjem Šarabonu ustavil Sočo in jo prisilil v podzemeljski rov, hitro raste iz skalnate struge.

Ledine. Na Mali Šmarijin dan so imele

Ledine praznično lice, saj smo praznovali 40 letnico, odkar je bila ustanovljena Marjina družba. S tem jubilejem smo združili dekanjski shod za vse družbe našega okolja. Navzlic težkim prilikam so prihili Marijini otroci od blizu in daleč, celo z Vojskega in Črnega vrha. Slavnostni govornik M. Brumat, škofijski voditelj Mar. družb, je opisoval pomembnost kongregacij.

Iz Ospa v Istri zvemo, da je bil dekan Franc Malalan obsojen na tri leta konfinacije. Ni znan vzrok. Dekan je zelo priljubljen.

Iz sempasa zvemo, da je bil 22. okt. postavljen dekanu Beletu lep spomenik na njegovem grobu na Vitovlah.

V Črnicah je umrl 75 letni trgovec Andrej Peršič.

V Gorici je umrla Marija Kiedc, žena čevljarskega mojstra.

Po čem je sladki most na Gorškem? Letošnji vinski pridelek v Julijski Krajini je v splošnem skromen. Po podatkih, ki smo jih nabrali iz raznih predelov dežele, so naši vinogradniki pridelali povprečno nekaj nad polovico lanske letine. So okrajji, ki se dvignejo do dvih tretjin lanskega pridelka. Letošnja kapljica je prvovrstna, ponekod res zlahčna. Ker je majhna količina in dobra kakovost, so se cene ugodno nastavile. Lani je šel most po 75—90 centezimov za liter, letos je bila 1 lira za liter prva temeljna cena, ki je pozneje narasla do 1.40 lire za liter.

Na Koroškem je bila dovoljena "Slovenska kulturna zveza". Kako širok bo njen delokrog bo pokazala bodočnost.

Purani so pomemben izvozni predmet iz Jugoslavije. V Petrinju je nek Angiež naročil kar 10 vagonov paranov (pavos), ki jih je plačal po 50 Dir.

Vič je dobil novo moderno poslopje. Zgradili so namreč novo meščansko šolo, ki stoji na Tržaški cesti in ulici XV.

Punčec, znani jugoslovanski prvak v tenisu, je v dvoboju porazil tudi najslavnejšega japonskega igralca v mestu Kamikosienu, kjer so se vršile mednarodne teniske igre.

PREKMURSKE NOVICE

Grof Mikeš nadškof. Nekdanji püšpek Slovenske Krajine, bivši püšpek sobotelski, grof Mikeš Janoš so se odpovedali sombotelske škofije i šli v pokoj. Na njihovo mesto je imenovan za sombotelskega škofa Grösz Jožef, kanonik iz Györa. Pri tej priliki je imenovan bivši sombotelski škof, grof Mikeš, za častnoga nadškofa Selymbrianskega.

Duhovniške spremembe. G. Sukič Ivan I. kaplan v Lendavi je premeščen v Stari trg; na njegovo mesto pride g. Camplin Ivan.

Lendava. Na svetek Kristuša Krala je bio sprejem otrok v Marijin vrtec. Cela slovesnost je potekla lepo i pristrčno. Po sprejemi so otroci v šolskom vrteci priredili lepo akademijo v čast Kristuši Krali. Pri sprejemi je bila blagoslovljena zastava Slov. Marijinoga vrtca. Zastavi je kumovala g. dr. Peterlinova. — V Lendavi je vmro Süč Karol, dugoletni šolski sluga na meščanski šoli.

Iz učiteljske službe. Premeščeniva sta Brelih Oton iz Bogojine v Zabukovje v brežiškem okraji i Kos Leopoldina v Veliki Trn v krškem okraji, z Sobote.

Plemenško senje v Beltincaj. Dne 25. oktobra se je vršilo v Beltinci plemenško senje rodovniške živine svetlolisastoga goveda. Prignani je bilo 79 kom. miadi rodovniški bicev. Odani pa je bilo 3 bikov za skupno vsoto nad 90.000 Din. Povprečna cena bikov po kg. žive teže je

Nekaj obrazov iz luhankega romanja

bila, za prvovrstne 6.50 do 7.50 Din, drugovrstni pa 5.50 do 6 Din.

Dr. Vučak Štefan, banovinski zdravnik v Marški Soboti, se je vrno iz vojaške službe i znova redno ordinira.

Dolina. Dolinčarje so dogotovili dela pri kapeli i bo v kratkom posvečena.

G. Lakoš. Poslovala se je učiteljica Neža Čepin in odšla na novo mesto v Rečico ob Savinji. Bila je zelo priljubljena.

Hotiza. Prosветno društvo lepo deluje, kar je pokazal občni zbor, ki se je vršil 29. okt.

Kapca. Poslovala se je učiteljica Majda Turk, za katero so mnogi jokali. Odšla je v Radmirje.

Martjanci. Delo pri popravu cerkve lepo napreduje. Poslanec Bajlec je izposloval za ta namen 10.000 Din podpore. Cerkev je dobila novo streho in tudi stolp je bil popravljen. Tudi šola v Andrejci je dobila 10.000 Din podpore.

Bogojina. Za glavnega tajnika JRZ stranke in Ljubljani je bil imenovan bogojanec Casar Franc, abs. pravnik.

Črensovci. Premeščen je cestni nadzornik Cigan Jožef v Ormož. Občina se je preselila iz Našega Doma v trgovino Iv. Kocet.

Vidonci se pritožujejo čez šolsko oblast, ki je za petrazredno šolo dala za novo šolsko leto le dva učitelja.

V Kuzmi je sedaj imenovana šestrazredna šola, toda beremo, da imajo samo dve učiteljici za vse razrede.

V Turnišči je umrla 71 letna Tivadar Ana.

Grof Šapari, bivši lastnik soboškega grada, je umrl na Dunaju 76 let star.

V Tešanovcih je gorelo pri Kuharju Jožefu. Zgorelo je vse gospodarstvo. Ostal je samo en voz.

V Izakovcih je umrl 21 letni Žižek Štefan, blag mladenič, zelo priljubljen.

V Mali Planini je umrl 79 letni Šermek Franc, ki je bil vzor pravega moža.

Cementna tovarna v Trbovljah je povečala svojo produkcijo za 14 vagonov dnevno in znaša sedaj celotna produkcija 50 vagonov cementa na dan.

Krompirjeva letina je bila letos dosti slaba in je cena krompirja na debelo v Ljubljani 1.25 Din. Tako drag ni bil krom-

pir še nikdar.

Maribor dobi kmalu radio. Svet za nastanitev postaje je že kupljen na Tezmem. Prosvetna Zveza, ki ima v rokah slovenski radio, se je obvezala, da delo dovrši do 1941 leta.

Nova vinska zadruga je bila ustanovljena v Ptuj. Kleti je postavila poleg stare dominikanske vojašnice.

V Zagrebu so do polovice znižali plače ravnateljem mestnih podjetij. — Umrl je **Jože**, vsem zagrebškim Slovencem dobro znani prodajalec slovenskih časopisov v Zagrebu.

Nunski zid v Ljubljani so podrli. Pokojninski zavod je namreč odkupil velik del nunskega vrta, kjer so začeli že postavljati temelje za velike stanovanjske hiše. Ta nunski zid je nekaj stoletij ograjal nunski vrt. Visok je bil 6 m.

Šmartno pri Litiji. Trboveljski slavčki so priredili v cerkvi zelo uspel cerkveni koncert. — Utonil je 25 letni Karel Probs, ki je pri božjastnem napadu padel v vodo. — Zahvalno nedeljo so šmarčani proslavili na originalen način. Kmečka zveza se je zahvalne maše vdeležila z zastavami. K ofru so nato nesli fantje vino, sadje in grozdje, dekleta pa košarice z žitom, moko in drugim.

V Starem trgu ob Kolpi je umrl Ivan Butala, trgovec in gostilničar. Zredil je 6 sinov in tri hčere. Njegovi otroci so zgled drugim in zato časten spomenik rajnemu, ki je odšel po zasluženem plačilo.

V Sostrem je umrl organist Gašperšič.

Sv. Sebeščan je izkazal največ misijonskega duha, ker je od vseh župnij v Slov. krajini največ daroval za misijonske namene.

V Murski Soboti se pritožujejo, zakaj še niso pričeli z zidavo nove šole, ker je zanjo denar že gotov, stara stavba pa ne ustreza niti od daleč.

V Marijo Bistrico so romali čez Rajhenburg in Zagreb in se vrnili čez Ptujsko goro v Celje. Romanje je vodil celjski kapucinski guardijan.

V Murski Soboti bo zgradil Bata veliko stavbo.

V Dobrni pri Celju bosta zrastle dve veliki stavbi za stanovanjske hiše. Doberna je zelo obiskano zdravilišče.

Vinske cene v Slovenskih goricah so po sklepu vinarskega društva določene s 3 Din kot najnižja dopustna cena za mošt z 17% sladkorja. Cena raste do 4,75 Din za mošt z 22% sladkoja.

V Berkovcih v Prekmurju je mlatilnica odtrgala roko v zapestju 26 letnemu Ernestu Kučanu.

Pri Svetem Miklavžu pri Ormožu je pogorelo župno gospodarsko poslopje.

V G. Pleteljih na Dravskem polju (Sv. Lovrenc) je uničil požar drvničari z vso krmo Medvedu in Planinšku.

Sv. Križ pri Litiji je začel akcijo za nabavo novih orgelj.

Škocijan pri Mokronogu dobi elektriko. Končana so že prva dela za regulacijo potoka Radulje.

P. Bernard Ambrožič je iz Sev. Amerike prihitel domov, želel je tudi dvigniti zanimanje za izseljence v domovini. Boizen mu je njegovo namero preprečila in je tako njegovo bivanje v domovini bila bolniška postelja. Vrnil se je čez Trst.

Belgrad je naročil 20 novih autobusov, ki jih plača po 300.000 Din.

Prešernova rojstna hiša je sedaj že "Prešernov muzej", v katerem so zbrane že mnoge spominske vrednosti njegovega življenja. Vrba pri Bledu je tako dobila eno privlačnost več za Slovence. Oskrbnik muzeja je Prešernov pranečak mizar Jo-

že Vovk.

Jabolka so dosegla to jesen zelo lepo ceno v Jugoslaviji. Po 2.— Din kg so jih plačevali trgovci, ki so jih hodili kupovat po Halozah. Letina jebila bolj skromna.

Pri M. Soboti v gozdu pred Petrovci je — auto povozil krojaškega pomočnika Vincenca Kubojca, ki je bil na mestu mrtev.

Delavne cene določene za mestne delavce v Ptuj nam pokažejo poučno sliko o prizadevanju oblasti za ureditev delavskega položaja. Mezde so določene na 2,75 Din na uro. Te mezde pa se s prihodnjim občinskim proračunom dvignejo za 10%. Gradbenim delavcem se plača mezda, ki jo določa kolektivna pogodba za gradbeno stroko dravske banovine. Družinski očetje dobe za vsakega nepreskrbljenega otroka dnevno po 2 Din doklade. Za dela v greznicah, kanalih in podtalni vodi, se plača 50% doklada na urno mezdo. Vsem delavcem se izplača božična nagrada v višini enotedskega zaslužka. Pravice delavcev po obrtnem zakonu § 219 so isto vse ugodno določene, za posamezne primere nujnih zadržkov pri delu. Pogojeni so tudi razni varnostni pripomočki za zaščito delavčevega zdravja pri različnih delih (gumijasti škornji, dežni plašči, zaščitna očala, kožuh in rokavice za hudo zimo itd.). Vse te pripomočke nabavi občina na svoje stroške.

V Črnomlju je bil odprt zdravstveni dom, ki bo vršil svojo nalogo za črnomeljski del Bele krajine.

Razstava knjig. Ljubljana je imela že celo vrsto knjižnih razstav. Za češko, italijansko in francosko knjigo je sledila tudi razstava bolgarske knjige koncem oktobra. Razstavljenih je bilo čez 2000 knjig. Razstavo so obiskali tudi bolgarski gostje.

V Podzemlju je bil zidarju Maceletu Janezu rojen deveti sin, kateremu je za botra kralj Peter II. Zastopal je kralja podpolk. Ahačič. Ime fantovo je Peter.

Simona Gregorčiča izbrane pesmi je izdala Akademsko založba v ceni izdaja. Stane samo 20 Din v usnje vezano.

Domžale, župnik Bernik je izdal drugi zvezek zgodovine domžalske fare.

V Trbovljah je umrl bivši župan Ignac Sitar.

Iz Metlike je odšel na novo službeno mesto finančni starešina g. Mustorovič. Bil je zelo priljubljen povsod pri ljudeh. Metliški kostilničarji so mu za slovo priredili v Obrtnem domu lep poslovilni večer. — Zlobna roka je zažgala pred nekaj dnevi pod posestnika Rusa iz Slanice jakih. Le hitri pomoči domače gasilske vasi. Posestnik je bil takrat ravno pri vočete in sosedov se je posrečilo, da se je ogenj pravočasno omejil. — Trgatev je minila, pridelek je v splošnem dober. Vinarska zadruga je letos vketila okrog 1000 hl mošta. Imamo mošta na izbiri po kakovosti in ceni in zato prihajajo k nam mnogi kupei. — Fantovski odsek Metlike je začel s predavanji 9. novembra v dvorani hranilnice in posojilnice. — Slabo vreme je delalo ljudem velike preglavice, ker niso mogli še posejati in napraviti nastilja za zimo.

Svetogorska kraljica je prenehala izhajati. List je bil dovoljen svetogorskim frančiškanom za dobo poldruga leta. Za prireditve svetogorske 400 letnice. Z novembrom je list prenehal. Imel je čez deset tisoč naročnikov.

DA BI SE NE NALEZLI "KAPITALISTIČNE BOLEZNI"

Dopisnik berlinske "Tidende" iz Rige

je poslal svojem listu brzojavno poročilo, ki med drugim pravi:

Iz vsega, kar vidimo, izhaja, da se Sovjetska Rusija bolj boji, da ne bi bili sovjetski vojaki, ki se mude v baltičkih državah, "izpostavljeni nalezljivim boleznim teh kapitalističnih držav", kakor pa se prebivalstvo baltičkih pokrajin boji ruske komunistične propagande, za katero je Stalin obljubil, da je ne bo. V vsakem primeru se zdi, da se Stalin ne zanese popolnoma na svoje vojake. V Estoniji sovjetski vojaki ne smejo priti v stik s prebivalstvom. Ponoči morajo ostati pod svojimi šotori. Trgovine polne blaga, dobro oblečeni ljudje in zadovoljni kmetje, vse to kaže, da ni bilo tako strašno v kapitalističnih državah, ki jih je Sovjetska Rusija tako očrnila. Dopisnik pri tej priliki pripominja, da so se sovjetski mornarji na povratku z revije angleškega brodovja o priliki svečanost kronanja zaustavili v Libau in Tallinu. V teh dveh mestih kar niso mogli verjeti svojim očem, ko so videli, da lahko kupijo, vse, kar si poželee. Reakcija je prišla zelo hitro. Naslednji dan namreč niso smeli več brez nadzorstva stopiti na kopno. — Ko so se vrnili v svoja pristanišča, je bil poveljnik sovjetske vojne ladje ustreljen, admiral Orlov, poveljnik baltičkega brodovja pa odpoklican. Prav tako je bil odpoklican sovjetski poslanik v Tallinu, ki pa je takoj nato napravil samomor.

ROMANJE V FATIMO ZA MIR NA SVETU

Fátima je nekakšen portugalski Lurd. Portugalski škofje so izjavili, da bo imele letošnje "narodno romanje" namen, da izprosi mir na svetu. Romanja se je udeležilo mnog škofov in nadškofov in tudi kardinal patriarh iz Lizbone, msgr. Cerejeira.

Marijina portugalska božja pot Fátima je nastala po prikazni "Naše ljube rožnovenske Gospe", ki se je leta 1917 prikazala trem pastirjem. Prikazen je priporočila beg pred mesenostjo in porešnostjo, ki sta dva pglavitna greha te dobe, dalje pokoro in rožni venec kot obrambo in pa postavitev kapele na tistem kraju. Navzlic temu, da so pastirje zaprli, da so uprizarili atentat z bombami na kapelo, da je država prepovedala romanje tjakaj in da se duhovščina ni hotela vmešavati, se je romanje v Fátimo vendarle razširilo, tako da je po več deset tisočev ljudi prejelo ondi sv. obhajilo in se je mnogo ljudi spreobrnilo in bilo telesno ozdravljenih. Pristojni škof iz Leirije je 13. oktobra 1930. potrdil verodostojnost prikazovanj in je potrdil češčenje "Naše ljube Gospe od sv. rožnega venca" v Fátimi. Dne 13. maja 1931 je portugalsko škofovstvo slovesno posvetilo vso Potugalsko Naši ljubi Gospe od Fátime.

PRVO SVEO OBHAJILO 17. dec. je sprejelo 20 otrok. Dopoldne in popoldne smo doživeli nepozabno lepe trenutke.

A L M A C E N

Jestvine, pijače in vse potrebno za gospodinjstvo.

Štefan Hlasnek

BDO. DE IRIGOYEN 860

FLORIDA

U. T. 741 — 1534

LISICA ZVITOREPKA

“Striček,” odgovori zasmehljivo lisica, “vem sicer za kokošnjak, v katerem če pi prav lepo rejen petelin; toda pot od tja se precej vleče in ti bi mi utegnil spotoma opešati in unreti od lakote!”

“Zastran mene si le nikar glave ne beli, kuma!” odvrne Lakotnik; “ne besedi mi, ampak pobrini se rajši za pošteno večerjo, če nočeš, da požrem tebe!”

Zvitorepka je vodila volka daleč tja na drugi konec pustopoljine, kjer je vedela za samo strel, ki ga je bil lovec nastavil nalašč za lisice. Rada bi se bila namreč že iznebila svojega požrešnega gospodarja in se osvetila za vse razžalitve.

Ko sta dospela do vrzeli, v kateri je bila nastavljena past, je lisica dejala: “Le kar tule noter, striček Lakotnik. Če se hočeš s petelinčkom mastiti, treba se malo potruditi!”

Lakotnik se dá prelestiti in stopica v temno odprtino. Željen tava po temi, a naposled vzroji; “Zvitorepka, meni se zdi, da me hočeš zopet zbadačiti; kamor pošlatam, otipam le prazne stene, a o kura-h ni ne sluha ne duha!”

Lisica se ogorčena obregne nanj: “Ali misliš, boter moj dragi, da ti bodo kure kar v usta priletele? Kar je kur spredaj sedelo, te sem že zdavnaj jaz sama podavila. Ako te ni strah, skobacaj se nekoliko dalje v stajo; tam je še nekaj pitanih petelinov!”

Volk je ubogal in koleštral globlje v samostrel, iztikajoč za perutnino. Zvitorepka se je zadovoljno namuzala in nagloma sprožila past, da je zapirala z vso silo treščilo ob vhodu na tla; nato pa je brzo posmuknila v gozd.

Ko je Lakotnik videl, da je ujet, je začel tuliti in zavijati, da je bilo strah. S tuljenjem pa ni dosegel drugega, kakor da je zbudil kmete, ki so spali v sosesčini. Z gnojnimi vilami, s cepei in oklestki oboženi so planili po njem in ga pošteno namlatili. Ker pa je bilo temno kakor v peči, se je naposled le izmuznil razjarjenim kmetom. Tuleč in jaskajoč jo je popihal v svoj gozdni brlog.

VOLKU ZOPET TANKA PREDE

Zvitorepko je hudo jezilo, da se ji nakana ni povsem posrečila. Volk se je sicer ves razbit in potolčen privlekel domov, toda živel je vendar še.

Lisici pa bi bilo najbolj pogodu, da bi ga bile kmetske batine pobile na smrt. Toda svoje nezadovoljnosti ni pokazala volku, marveč se mu je jela zopet sladkoustiti: “Sinoči ti je šlo hudo za nohte, striček; gotovo bi bili tudi mene premlatili, da jim nisem baš zadnji hip upihala. Sva pač lahko vesela, da je bila tema kakor v mehu, sicer bi najina kožuha danes že visela poleg drugih kož pri krznarju. Le nikar mi preveč ne tuguji, dragi striček, morebiti ti bo še kdaj prav koristilo v veliki zadregi, čemur si se sinoči priučil v smrtni nevarnosti.”

Volk pa čemerno zarenči: “Tvoje blebetanje, kuma, mi ne uteši lakote. Le kar hitro mi priskrbi kos mesa; pa pošten kos ga mora biti, in ne tisti kurji skraki, o katerih mi neprestano govoriš!”

“Striček,” pravi Zvitorepka, “le malce potrpi! Ne daleč odtod vem za kmeta, pri katerem so ne dolgo tega klali. Svinj-če ima nasoljeno v velikem čebru v kleti in prav tja jo mahneva in si ga odneseva, kolikor se bo dalo. Toda počakati morava, da se zmrāči; saj vidiš, da je še velik dan in bi naju kmetič gotovo spazil!”

Volk odgovori jezno: “Že zopet same prazne besede razdiraš; kdo bi te ne ki poslušal! Priskrbi mi jesti, pa mir bese-di! Če ne, pa požrem tebe!”

“No, pa bodi po tvojem!” odvrne lisica. Toda vedi, mesa je dosti za sedem nosačev; spremil me boš torej vendar, če ne že drugega, in mi pomagal odnašati!”

“Tisto pa že, tisto,” prikima volk, “odnašat grem prav rad, zakaj pa ne? Ali to ti pa povem, rjavka, če bi mi pretila nesreča kakor včeraj, mi privedi iz gozda pomoči!”

Odrpavila sta se na pot, opletajoč črez drn in strn. Odzvonilo je baš poldne, ko sta dospela pred klet. Molčečki je smuknila skoz lino lisica, a kmalu je zopet pokukala venkaj.

“Vse je po najini volji, striček Lakotnik; le kar noter se skobacaj!” pošepne volku.

Temu ni bilo treba dvakrat veleti. A lina je bila tako majčkена, da se je jedva, jedva prekomatal skoz ozko odprtino. Mesa je bilo v kleti ogromen čeber, in volk se ga je takoj lotil, češ: “Za odnašanje je še itak dosti časa; le kar po njem!”

Tudi lisica si je privoščila marsikak dober košček; a medtem so ji švigale oči na vse strani in tudi skoz lino je pogostoma smuknila ven in noter, hoteč se prepričati, ali ji je truplo še dovolj vitko za tesni izhod.

Volku se zdi to čudno in jo vpraša: “Ljuba lisička, povej mi: čemu pa begaš neprestano sem in tja, zdaj ven, zdaj noter?”

“Paziti moram da naju kdo ne zaleze,” odvrne navihanka; “le glej, striček, da se mi ne preobješ!”

A volk pravi: “Ne spraviš me stran, dokler je še kaj v čebru!”

Kmet, ki je z družino prav tedaj južinal, je zaslišal ropot, ki ga je napravila lisica, sem ter tja skakajoč. Stopil je torej ven pred klet, da bi se prepričal, odkod to neprestano rogovilenje. Ko ga je lisica zapazila, je bliskoma švignila skoz lino in jo pobrisala v goščavo. Tudi volk jo je hotel posmukniti ko je zagledal kmeta. Ker si je pa bil presilno naphal trebuh z mesom, je obtičal v ozki odprtini in ni mogel ne naprej ne nazaj. Rinil je in rinil, kobacal in komaral, a vse zaman; tičal je trdno kakor čep v pilki.

Kmet je sklical medtem hlapce in vso vaško dečad, ki so s krepelci in cepei volka tako premlatili, da je kakor mrtev obvisel v lini. Nato so ga potegnili iz luknje in vaški paglavci so vlačili krvaveče truplo po cestah, veselo kričeč in ukajoč. Ko se jim je zdelo, da je že do-cela mrtev, so ga naposled vrgli na gno-jišče koncem vasi, kjer je obležal nezavesten.

Kako je volk naposled vendarle upihal kašo, o tem izprašujete zaman pravljico našo!...

Zvitorepka pa je zadovoljna stopicala po gozdu, veseleč se, da se je končno požrešnega Lakotnika le iznebila. A tudi v voljšo kolibo se ni več vrnila, temveč od-slej je rokovnjačila kar na svojo roko po gozdu in pustopoljini.

ZVITOREPKA NA KRALJEVEM DVORU

Kjer se stikata gozd in pustopoljina, moli iz zemlje na griču ogromna skala, obsenčena s stoletnimi bukvami; Matjaževa peč jo ljudje imenujejo. Svoje dni

je namreč na tem mestu počival kralj Matjaž; ker se je krepčal s hladno studenčico iz bližnjega vira, se zaradi tega še dandanes imenuje Matjažev vrelec.

Bežeč pred ljutimi sovragi, pred krvo-ločnimi Turki, se je kralj Matjaž silno utrudil ter je razjahal baš pred to skalo, da bi malo zadremal. A počival je šele nekaj hipov, ko že zadoné bojne trombe njegovih zvestih spremljevalcev, naznaja-joč, da se bliža sovražnik. Divji so-vragi so kakor kobilice vršeli sém prek pustopoljine. Da bi kralj krenil okrog gri-ča, je že bilo prepozno; preganjalci bi ga bili gotovo dobili v pest. Zdirjal je to-rej naravnost proti ogromni pečini; iz-podbodel je z zlatimi ostrogami čilega vranca in iskri konjč je švignil prek ska-le. Toda pri silnem skoku je zadel z je-klenimi podkvmi ob kamen in tako ukre-sal sled v trdo skalo. Kralj Matjaž pa je zamahnil s krutim mečem in zasekal tri globoke precepe v sivo peč.

Tako si pripoveduje narod o Matjaževi peči, kar se je baje svoje dni tudi res dogodilo. A prav gotova resnica pa je, da je bil ta kraj ob veliki skali kralju vseh živali, Miroljubu, najljubše prebiva-lišče. Tukaj je polegaj v prvih letih svo-jega vladanja, ko je bil še čil in zdrav, kopajoč se v zlatih solnčnih žarkih in za-dovoljno motreč široko okolico. Kakor da-leč mu je neslo oko, povsod se je raz-prostiralo njegovo kraljestvo; zakaj člo-veška oblast se je pričenjala šele onstran pustopoljine, tam, kjer se je v zasinjeli daljini svetlikalo pozlačeno jabolko vaškega zvonika. In še ondi je bilo vse pu-ščobno in tiho, kakor v kraju, ki je Bogu za hrbtom.

Nekega dne v zgodnji jeseni je ležal kralj Miroljub pod Matjažovo pečjo in se grel ob toplih žarkih, ki jih je sipala ža-reča obla raz nebosklon. Pustopoljina je bila videti, kakor da si je nadela svatov-sko oblačilo; šarovito vresje je valovalo v rahlem hladu kakor pisana haljina, oru-menela praprot je pihljala vonjvji jesen-ski vzhod, brinovi šopi so zeleneli kakor nakit iz mirtovih mladik; ptice so žvr-go-lele na vse pretege, in veselje je vladalo krog in krog.

Toda kralj je gledal otožno in čemerno predse; puščobno je mrmral nerazumljive besede v gosto svojo grivo. Bolezen mu je legla kakor mōra na mlado srce; niti Krunoslava, njegova blaga žena, niti kdo drug izmed dvorjanov ni mogel bolniku razvedriti čemernega lica.

Ne daleč v stran od kraljeve dvojice je bil medved Miško, bratran Mirolju-bov, raztegnil svoje lenive ude po gorkem soncu, zaspano ždeč tja v božji dan.

“Glejte no”, pravi kraljica, “tamkaj-le po pustopoljini gre v cene naša znan-ka Zvitorepka in poleg krevlja njen pri-jatelj, črnožolčni jazbec Dremuh!”

Ali Miroljub se ne zgane, kakor da ni slišal izgovorjenih besed.

“Prav semkaj proti nam sta jo kreni-la, a zapazila nas še nista,” nadaljuje Krunoslava. “Naj li pokličem Zvitorep-ko? Ta zna kramljati in besede postav-ljati kakor malokdo, a vrhu tega je pol-na burk in šal: kar iz rokava jih iztre-sava. Ne bilo bi napačno, ako bi nam po-vedala katero za smeh; nam bo vsaj krat-ek čas, in tudi Vi, milostni gospod kralj, boste laže prenašali svoje bolečine. Ali jo naj pozovem?”

Miroljub je prikimal z trudno glavo in zamrmral nekaj nerazumljivega v brado. Iz tega je kraljica Krunoslava sklepala, da je njen nasvet visokemu soprogu po-všeči. Namignila je torej Zvitorepki, naj pride bliže.

(Dalje sledi)

"Zaželjeni" vseh narodov.

S tem imenom pogosto imenuje pričakovanega Odrešenika sveto pismo. V resnici je kaj zanimivo pregledati nekatere podatke iz modernega primerjalnega verslovja, kako se na prečuden način zanimajo stara verstva vseh dežela za kraj in čas rojstva Jezusovega.

Če pogledamo k narodom daljnega vzhoda, odkrijemo, da oni upajo v "zahod". Nasprotno pa so zahodni narodi pričakovali svoje upanje od vzhoda. Vsi pa pričakujejo nekoga, ki bo nekaj izrednega, ki bo več kot kdorkoli drugi, ki bo posrednik med Bogom in ljudmi, bo "sveti", bo "učeni", bo dal nov nauk, skaterim bo prinesel na svet mir in človeško bratstvo.

Oglejmo si torej nekatera od onih "hrepenenj", ki so živela med narodi v oni sivi davnini, predno se je začel naš vek, ki šteje danes že 20 stoletij po rojstvu "Zaželenega vseh narodov".

Kitajsko. Tudi v to deželo polno skrivnosti za nas belce, je prodrlo hrepenenje po Odrešeniku. Takole govori nek učenec Konfuciju: "O učitelj, ali nisi ti 'svet'? Naj še tako napenjam možgane, ne morem odkriti nikogar, ki bi mu šlo to ime po pravici. Kaj pa trije kralji? Ali niso bili sveti? Trije kralji, obdarjeni z izredno dobrotnostjo, s častito oblastjo in z nezmagljivo močjo. Toda jaz, Hieu, ne vem če so bili 'sveti'. Ali so bili 'sveti' 'peteri gospodje'? Res je, da so gospodovali z božjo ljubeznivostjo in nesprenmenljivo pravičnostjo, toda jaz, Hieu, kar ne vem, če so bili 'sveti'. Če je pa tako, kdo je tisti, kateremu se po pravici reče 'sveti'? Jaz, Hieu, sem slišal, da bi imel biti 'sveti' nekje na 'zahodu'; sveti, ki da ima zadržati revolucije brez nasilne oblasti, ki navdihuje vero brez dokazovanja. Noben smrtnik ne ve povedati njegovega imena, toda jaz, Hieu, sem slišal, da je on tisti 'sveti'."

Odgovarja nato učencu Konfucij in poveljuje prihod "svetega" z besedami, ki so v mnogočem podobne svetopisemskim prerokom. Tudi na drugih mestih se najdejo pogosti migljaji, ki kažejo na "svetega".

BOŽIČNI SPOMINI

Slovenca v Južni Ameriki,

ki je pred mnogo leti prišel iz domovine kjer je božič — Božič; kakor ga danes komaj v željah čuti srce v božičnem času.

Pisati o Božiču, to znači, pisati srečo, samo srečo, buditi sladke spomine, mile in drage; udarjati na ono zlato struno srca, ki veže izseljence še vedno s staro domovino, kjer živijo naši dragi, kjer mogoče željno pričakuje žena z otroci, kjer so naši očetje in matere in bratje.

V tem svetem božičnem času, v sveti božični noči sklepajo roke k molitvi in solze jim polze po licu, solze bolesti in ljubezni.

Bolesten je Božič za nas, ki samevamo v tujini, brez milih dragih, brez sladke matrine besede, daleč od naših zasneženih poljan, čez katere skrivnostno pojo božični zvonovi.

Nekaj pa le imamo, kar nam dela domačo družbo in oživlja skrite spomine. Naša revija "Duhovno življenje" nam po slovensko govori, nas v duhu spaja s hribi in dolinami, ki smo jih pustili v daljni domovini, za katero še vedno srce bije. Kakor odlomek lepe davne preteklosti ti zaživi ob topli besedi, ki nemo govori iz listov te revije.

Naj tudi jaz izlijem nekaj tistega, kar srce mehkega čuti ob milih božičnih spominih, ki človeka še vedno tako zelo vežejo z domačim ognjiščem.

Naj drugi pišejo v božičnem času o politiki, vojski in denarju, naj pišejo o dvomljivih tuji kulturi, o Božiču mi najrajši pišemo o slovenskih srečih.

Človek ima spomine ob Božiču, katerih mu ne more pregnati nobena civilizacija. Tekom leta te spomine pozabimo za dan ali mesec, toda ni je sile, ki bi jih pregnala za vedno. Imejte prepričanje kakršnokoli hočete, verujte kar hočete: svetega spomina na materinske nauke, ki gredo od roda do roda, ki so se pričeli ob zibelki naših slovenskih pradedov in se na-

Tibet, Kočičina, Tonking, Cejlon, Japonska. Vse te dežele daljnega vzhoda, izražajo svoje upanje, da bo prišel pričakovani od "zahoda". Dajejo mu takele pridevke: "sveti svetih", "božji", "čudoviti", "ki bo napravil spet red", "edini sposobni, da daruje vsevišnjemu Bogu (Šan-ti) vredno daritev". Narodi ga pričakujejo, kakor vela trava hrepeni po rosi; tako govori Mensij, učenec Konfucijev.

Indija. Imenujejo ga "učeni". Naj joka zemlja, ker se bo pogreznila v prepad pod težo krivic, ki jih kopiči človeštvo. "Višnu" pa daje tolažbo, ko obeta "odrešenika", "najsvetejšega", ki bo zemljo odrešil zla. Napoveduje, da bo ta "odrešenik" rojen pri pastirjih. Daroval bo daritev in storil, da bo pravica zavladala po celem svetu.

Kaldeja. Kaldejci so že bolj določni. Ta "sveti", "učeni", "žrtvovani" bo rojen iz "device brez madeža". Morda so imeli iz judovstva, s katerim so živeli v stiku, da so pričakovali zvezdo, ki jih bo vodila k novorojenemu "kralju".

Značilno je pač to, da s vsi ti "vzhodni" narodi pričakovali "zaželenega" iz zahoda, iz judovske dežele.

Na zapadu: Galei (Francija), Britanija, Rim, vsi ti imajo svoje poglede obrnjene na "jutrovo". V Galiji, po druidskih gozdovih, koder so bili "druidi" duhovniki svojega naroda, so se v svojih bojih tolažili z upom v "odrešenika", ki bo rojen iz device, kateri so postavljali celo oltarje. V Dijonu, v Chartresu in drugod so odkrili oltarje z napisi: "Druidi postavili devici, ki bo imela sina". Na nekem oltarju v Nogentu se bere: "Materi bodočega boga, ki ima biti rojen".

V Britaniji so preiskave dognale enako pričakovane Odrešenika. One ugotovitve se nanašajo na staro dobo, ko je malo verjetno, da je tja že prišel grški ali rimski upliv in je torej izraz narodne vere na podlagi splošne tradicije človeškega rodu.

Rim. Naj se omejim le na glavne zgodovinarje. Tacit trdi, da "je na osnovi starih prerokb živelo prepričanje, da bo prevladal 'vzhod' in da ne bo treba dol-

daljevali v nežni mladosti, teh svetih spominov, ki so nas spremljali mladeniča in mladenko, ki so šli živi z nami, ko smo odhajali po širnem svetu, teh svetih spominov ne more nihče iztrgati iz srca, tudi onim ne, ki trdijo z usti in z jezikom, da so se oprostili in rešili starih čustvenih spon. Toda v tem trenutku, v božičnem času, se ti spomini vrnejo z vso nasilnostjo.

Mogoče imate strasti v srečih, obup v svojih dušah, nevero, nejasnost, splošno zmedo v srcu — toda ko pride Božič, pridejo tudi spomini nekdanjega življenja, prevzame te mehko in toplo, da živo občutiš dušo in srce.

Moderni materializem trdi, da je podjarmil um: toda duše in sreča ne more nikdar podjarmiti; nikdar ne more ubiti ljubezni, pa naj moderna civilizacija ubije brata in sestro, očeta in mater, ki sta začetnika človeške ljubezni. V globini človekovega bitja pa vedno utripa hrepenenje po večnih, nadzemskih stvarih.

Ne govorite mi, da so to samo prazne besede, narodovo praznoverje.

Tisti, ki ima vsega dovolj, kar je posvetnega, toda nobene duševnosti, ki ima polna usta banalnosti in vsakdanjosti, ki je svete spomine pregnal iz srca, kjer se je na njih mesto naselil slepi skepticizem, negotovi dvom, nekaj negotovega, nezvestnega, neverjetnega, nemogočega... da človek ni nič — zemlja ni nič — Bog ni nič! — Kako se motijo v svojih srečih, kako tiščejo k tlom svete misli verne matere, misli in spomine, ki so nekdanj naslajali zlato mlado dušo.

Srečen Božič Vam, slovenski bratje in sestre, razsuti in raztreseni po širni Južni in Severni Ameriki in oni v Primorju in Korotanu in Jugoslaviji. Božič je novo rojstvo in trdno zapajmo, da bomo praznovali boljši Božič, ako bomo blage volje in čistih sreč!

Vinko Lauriha.

DUHOVNO ŽIVLJENJE

Pasaje Salala 60
Buenos Aires, Argentina

CORREO ARGENTINO
TARIFA REDUCIDA

Concesión 2560.

go čakati, da pridejo iz Judeje tisti, ki bodo zavladali celemu vetu". Svetonij pa pravi takole: "V vsem Orijentu je vladalo nmenje, stalno in starodavno, da je že od vekov določeno tako, da pride ob danem času, iz Judeje tisti, ki bo vladal vesoljni svet." Jožef Flavij pa pravi takole: "V starih knjigah, ki jih imenujejo svete, je čisto jasno povedano, da se bo prikazal v tistem času človek, ki bo prišel iz Judeje in bo prevzel vlado celega sveta."

Ciceron izraža upanje, da bo prišel iz Judeje "mirorljubni" osvajalec. Slavni govornik trdi: V tistem času bo ista postava v Rimu, ista v Atenah, ne bo druga večeraj in druga jutri. V vseh narodih in za vsa stoletja bo ena sama večna postava, en sam gospod, en sam cesar: Bog".

Virgil, rimski pesnik, podaja na pesniški način misel, ki je v narodu živela. Je polen navdušenja, ko pripoveduje preobrazbo, ki jo bo prinesel "otrok". Napoveduje zlato dobo, ko bo zemlja prenovljena, toda ne z mečem, temveč s pravico in mirom. Izraža živo željo, da bi doživel tiste čase. (Vsi navedeni Rimci so živeli v stoletju tik pred Kristusom).

Tako je živelo upanje in pričakovanje prihodnjega Odrašenika v človeštvu iz časa prarazodetja, danega prastarišem v raju. Skozi vse zmote in malikovalstva se ni moglo to upanje docela zabrisati. Še posebe pa je zato skrbela božja Previdnost, ki je izvoljenemu izrael-skemu ljudstvu pošiljala preroke, ki so prihod "Mesi-jev", ki je bil "Zaželjeni vseh narodov" napovedovali vse bolj določno, tako da je bil v naprej napovedan že čas in kraj in da ga bo deviška mati rodila in še pre-mnogo raznih okolišnosti, tako da je prav v času Jezu-sovega rojstva cel svet bil na nakeka način pripravljen na sprejem Odrašenika.

EDINA SLOVENSKA GOSTILNA NA AVELLANEDI

Dobre jedi — dobra pijača
dobra postrežba.

RESTAURANT INTERNACIONAL
KARL TERPLAN
Chacabuco 501, Avellaneda, FCS.

HOTEL IN RESTAVRACIJA

"PACIFICO"

ANTON BOJANOVIĆ

CHARCAS 767-9 Telef. 31-8783.
Modern hotel, zračne sobe, izvrstna
postrežba, hladna in gorka kopel.
Cena 3—5 \$ s penzionom.

Blizu Retira! V centru mesta!

FRANC KLAJNŠEK

v mestu Bs. Aires edini slovenski
konstruktor s firmo. Izdeluje načrte
in proračune za hiše in vse druge stav-
be, vodi vsa zidarska in stavbarska
dela, in daje firmo.

MARCOS SASTRE 4351
Bs. Aires. — U. T. 50—0277.
Villa Devoto

PAZITE NA VAŠE KORISTI

zaupajoč nam Vaše

PRIHRANKE V HRANILNICO
DENARNE POŠILJKE VAŠI DRUŽINI
LADIJSKE PREVOZNE LISTKE (za domov in poklicne)

ker naša banka, Vaš star prijatelj, Vam nudi vedno

VSE NAJBOLJŠE POGOJE

Jugoslovanski Oddelek

Banco Holandés Unido

PODRUŽNICA BUENOS AIRES

Centrala:
Bmé. MITRE 234
vogal 25 de Mayo.

Podružnica za Bs. Aires:
CORRIENTES 1900
vogal Rio Bamba.

Za Vaše prihranke v naši HRANILNICI plačamo obresti 4 krat letno.